

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัย เรื่อง การรับรู้ของเยาวชนในเขตชุมชนคลองเตย เกี่ยวกับบทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ในการชักจูงเยาวชน ไปสู่การสร้างพฤติกรรมเบี่ยงเบน โดยมุ่งที่จะศึกษาเพื่อวัดทัศนคติจากการรับรู้ของเยาวชนในเขตชุมชนคลองเตยเกี่ยวกับบทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ จะมีส่วนในการชักจูงให้เยาวชนมีพฤติกรรมที่ผิดกฎหมาย เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาการปล้น จี้ชิงทรัพย์ ปัญหาการข่มขืนกระทำชำเรา หรือปัญหาที่ผิดต่อบทบัญญัติทางวัฒนธรรม ศีลธรรม และจารีตประเพณี โดยผู้วิจัยได้ศึกษาในเรื่องของแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 1.แนวคิดในการรับรู้และการแสดงความคิดเห็นในการเปิดรับข่าวสารของสื่อสิ่งพิมพ์ (PERCEPTION AND OPINION IN NEWSPAPER SOURCE)
- 2.แนวคิดทางด้านจิตวิทยาสังคมและการรับรู้(SOCIAL PSYCHOLOGY AND PERCEPTION)
- 3.แนวคิดเกี่ยวกับสื่อสิ่งพิมพ์ (PRINTED MEDIA)
- 4.ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมและการกระทำที่รุนแรง(SOCIAL LEARNING AND THE VIOLENCE THEORY)
- 5.ทฤษฎีจิตวิทยาสังคม(SOCIAL PSYCHOLOGY THEORY)
- 6.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดในการรับรู้ และการแสดงความคิดเห็นในการเปิดรับข่าวสารของสื่อสิ่งพิมพ์

การรับรู้เป็นกระบวนการที่มนุษย์จะเข้าใจสิ่งเร้าใดสิ่งเร้าหนึ่งที่ปรากฏกับประสาทสัมผัส ส่วนใดส่วนหนึ่งของเร การรับรู้เป็นสิ่งที่กำหนดความต้องการ แรงจูงใจ และการกระทำในทางพฤติกรรมต่างๆให้เกิดขึ้น

FISHBEIN&AJIZEN (1975) กล่าวว่า ค่านิยม ความเห็น ข้อเท็จจริงและความเชื่อ จะมีส่วนทำให้เกิดการรับรู้ที่ดีหรือไม่ดีขึ้นได้ โดยค่านิยม (VALUES) จะเป็นหลักเกณฑ์ที่เป็นพื้นฐาน สำหรับการรู้การเข้าใจ การสร้างอารมณ์และพฤติกรรม โดยความปกติจะเป็นหลักเกณฑ์ทางศีลธรรม ความคิดเห็น (OPINIONS) เป็นการแสดงออกทางด้อยคำ (VERBAL EXPRESSION)

เสรี วงษ์มณฑา (อ่างโคข นิศากร ตันลาพุฒ :48) กล่าวว่า การรับรู้เป็นกระบวนการในการตีความข่าวสาร เพื่อให้เกิดเป็นความเข้าใจ

การรับรู้เป็นกระบวนการหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเปิดรับข่าวสาร ในการแปลข่าวสาร และนำไปใช้ในแต่ละบุคคล ทั้งนี้บุคคลสองคนอาจเปิดรับข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์เดียวกัน ในสถานการณ์เดียวกัน แต่มีพฤติกรรมในการตอบสนองที่แตกต่างกันได้ เพราะแต่ละบุคคลมีกระบวนการทางด้านปริบททางสังคมที่แตกต่างกัน อีกทั้งความแตกต่างในเรื่องของการรับรู้ไม่ได้ขึ้นอยู่กับลักษณะของสิ่งเร้าที่มาในรูปแบบของข่าวสารเท่านั้น แต่ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์กับสิ่งเร้าภายนอกกับสิ่งแวดล้อมต่างๆ รอบตัว รวมถึงเงื่อนไขในแต่ละบุคคลอีกด้วย ไม่ว่าจะ เป็นสภาพครอบครัว กลุ่มเพื่อน รายได้ที่ได้รับ สื่อองค์ประกอบประเภทอื่นๆ

การรับรู้จะเกิดขึ้นได้ ขึ้นอยู่กับกระบวนการของผู้รับสาร จะทำหน้าที่ในการกลั่นกรองข่าวสารในการรับรู้ของบุคคล โดยมีองค์ประกอบดังนี้ ได้แก่

1. องค์ประกอบทางด้านจิตใจ นับเป็นองค์ประกอบแรกที่มีความสำคัญ เนื่องจากไม่ว่าข่าวสารจะมีอยู่มากมายเพียงใด หากผู้รับสารไม่มีความสนใจและไม่รับรู้ในข่าวสารนั้น ระบบของการสื่อสารเพื่อการรับรู้ก็จะไม่เกิดขึ้นเลย โดยบางครั้งกระบวนการที่ผู้รับสารแต่ละบุคคลจะเลือกรับข่าวสาร จะต้องมีส่วนตอนที่สำคัญ 3 ขั้นตอน คือ

1.1 การเลือกเปิดรับสารหรือเลือกสนใจ (SELECTIVE EXPOSURE OR SELECTIVE ATTENTION) เป็นกระบวนการภายในบุคคลที่พิจารณาว่าพร้อมที่จะเปิดรับข่าวสารหรือไม่ จะเลือกรับสารประเภทไหน จากสื่อใด หรือเลือกที่จะรับสื่อที่มีความน่าสนใจกับสารที่สอดคล้องของแต่ละบุคคล โดยแนวโน้มที่ผู้รับสารจะเลือกสนใจหรือ เปิดรับข่าวสารจากแหล่งหนึ่งแหล่งใดที่มีอยู่ด้วยกันหลายแหล่ง เช่นการเลือกซื้ออ่านหนังสือพิมพ์ฉบับใดฉบับหนึ่ง การเลือกเปิดวิทยุช่องใดช่องหนึ่ง หรือการเลือกชมวิทยุโทรทัศน์ช่องใดช่องหนึ่ง ซึ่งบุคคลมัก จะแสวงหาข่าวสารเพื่อสนับสนุนทัศนคติที่ตนเองเคยมีอยู่ และหลีกเลี่ยงข่าวสารที่ขัดแย้งกับความรู้สึกนึกคิดของตนเอง ทั้งนี้เพราะการได้รับข่าวสารใหม่ที่ไม่ลงรอย หรือสอดคล้องกับความรู้ความเข้าใจหรือทัศนคติที่มีอยู่เดิมแล้ว จะเกิดภาวะทางจิตใจที่ไม่สมดุล หรือมีความไม่สบายใจเกิดขึ้น

1.2 การเลือกรับรู้หรือการตีความ (SELECTIVE PERCEPTION OR SELECTIVE INTERPRETATION) เป็นกระบวนการกลั่นกรองขึ้นมา เมื่อบุคคลเลือกเปิดรับข่าวสารจากแหล่งหนึ่งแหล่งใดแล้ว ผู้รับสารแต่ละคนอาจจะตีความหมายข่าวสารที่ได้มาแตกต่างกันจากคนอื่น โดยแต่ละคนจะเลือกรับสารและเลือกตีความ ตามความเข้าใจของตนเอง หรือตามทัศนคติ ประสบการณ์ ความเชื่อ ความต้องการ และสภาวะทางอารมณ์ แต่ทั้งนี้เมื่อบุคคลเลือกเปิดรับข่าวสารจากแหล่งหนึ่งแหล่งใดแล้ว ก็เชื่อว่าข่าวสารนั้น จะถูกรับรู้ไปตามเจตนารมณ์ของผู้ส่งสารทั้งหมด ทั้งนี้อาจขึ้นอยู่กับกระบวนการคิดและตัดสินใจของผู้รับสารเองด้วย

1.3 การเลือกจดจำ (SELECTIVE RETENTION) เป็นกระบวนการกลั่นกรองขั้นสุดท้ายที่มีผลต่อการส่งสารไปยังผู้รับสาร หากความเข้าใจนั้นจะพัฒนาต่อไปเป็นการยอมรับที่ถาวร หรืออมที่ จะจดจำในระยะยาว บุคคลต่างๆ จะมีพฤติกรรมในการเปิดรับข่าวสารด้วยสาเหตุต่างๆ ได้แก่ ความเหงา เพราะมนุษย์ต้องการเพื่อน ความอยากรู้อยากเห็น เพราะเป็นสัญชาตญาณที่ต้องการจะรับรู้ข่าวสารและตอบสนองความต้องการของตนเอง ดังนั้นจึงเป็นลักษณะของทัศนคติที่ผู้รับสาร ตั้งใจที่จะเลือกจดจำข่าวสารเฉพาะส่วน ที่ตรงกับความสนใจ ความต้องการตามทัศนคติของตนเอง และมักจะลืมในส่วนที่ตนเองไม่สนใจหรือไม่เห็นด้วยได้ง่ายกว่า

2. องค์ประกอบทางด้านสังคม เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมที่สามารถสร้างประสบการณ์ และการปลูกฝังทัศนคติ ความคิด รวมทั้งพฤติกรรมทั่วไปของผู้รับสาร องค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่

2.1 สภาพแวดล้อม นับเป็นสถาบันหนึ่ง ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ทางสังคม โดยเฉพาะสภาพแวดล้อมทางครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นตัวกำหนดสิ่งเร้า หรือตัวข่าวสารที่บุคคลควรจะได้รับรู้หรือตอบสนองต่างๆ รวมทั้งการคาดคะเนผลที่เกิดจากพฤติกรรมที่แสดงออก

2.2 ครอบครัว นับเป็นสถาบันแรกที่มีความใกล้ชิดที่สุดของมนุษย์ ถึงแม้ว่าบทบาทของครอบครัวจะมีความแตกต่างกันไป ภายใต้ระบบสังคมขนาดใหญ่ สังคมเมือง หรือสังคมชนบท แต่ครอบครัวกลับมีผลต่อการสร้างพฤติกรรม และการรับรู้ของแต่ละบุคคลได้เสมอ เนื่องจากครอบครัวเปรียบเสมือนสื่อกลาง เพื่อที่จะทำหน้าที่ควบคุม กำกับดูแลความประพฤติ จึงทำให้ครอบครัวมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านกระบวนการทางด้านค่านิยม ทัศนคติ ความเข้าใจ

2.3 กลุ่มเพื่อน เป็นกลุ่มบุคคลที่มีการพบปะกันเป็นประจำ การได้พบปะหรือพูดคุย ที่ทำให้เกิดการสนองต่อความต้องการในการเรียนรู้ การให้คำปรึกษา การสร้างกระบวนการความรู้สึกร่วมกัน และเป็นเสมือนการกำหนดพื้นฐานเส้นทางเพื่อเข้าไปสู่สังคม ให้กับตนเอง บุคคลจะสามารถพบเพื่อนได้หลายรูปแบบ ได้แก่ เพื่อนร่วมงาน เพื่อนสนิท เพื่อนต่างเพศ

2.4 วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี สภาพวัฒนธรรมของสังคมในแต่ละสังคมล้วนแล้วแต่เป็นเครื่องกล่อมเกลากิจกรรมทางด้านความคิด ค่านิยม ทัศนคติ และสัญลักษณ์อื่นๆ ที่มนุษย์ได้สร้างขึ้นมา เพื่อดำเนินการจัดการกับรูปแบบพฤติกรรมของตนเอง ซึ่งพฤติกรรมที่ได้รับการถ่ายทอด จะสามารถเชื่อมความสัมพันธ์จากช่วงอายุเวลาหนึ่งไปสู่อีกช่วงอายุเวลาหนึ่งได้ หากสิ่งใดที่ขัดต่อวัฒนธรรมของสังคมอย่างรุนแรง ก็จะได้รับ การต่อต้านจากบุคคลในสังคมนั้น และเมื่อวัฒนธรรมได้เข้ามามีอิทธิพล ต่อพฤติกรรมโดยทั่วไปของบุคคลในสังคม ก็ย่อมมีอิทธิพลต่อการรับรู้ ในการบริโภคข่าวสารที่แตกต่างกัน วัฒนธรรมจะมีอิทธิพลต่อพัฒนาการบุคลิกภาพของบุคคล โดยจะกำหนดหรือวางเงื่อนไขว่าอะไรที่เด็กเกิดมาแล้ว ควรจะได้รับการสั่งสอนและอะไรบ้างที่แต่ละบุคคลจะต้องเรียนรู้ แต่ละวัฒนธรรมจะมุ่งหวังอบรมสมาชิก ให้ประพฤติปฏิบัติตามแนวทางที่เป็นที่ยอมรับภายใน สังคม นั้นๆ

ทั้งนี้วัฒนธรรมในแต่ละสังคมมักจะกำหนดไว้ว่า พ่อแม่จะต้องเลี้ยงดูบุตรของตน แต่วิธีการเลี้ยงดูจะแตกต่างกันไป บางครั้งอาจจะใช้วิธีการละมุนละม่อม หรืออาจใช้วิธีการรุนแรง ซึ่งผลลัพธ์ของการใช้วิธีการแต่ละแบบ จะปรากฏที่พฤติกรรมและบุคลิกภาพของเด็ก และความแตกต่างของวัฒนธรรมในการเลี้ยงดูบุตร จะก่อให้เกิดบรรทัดฐานทางสังคมที่แตกต่างกันไปได้

2.5 อายุ อาชีพ เพศ ระดับการศึกษา และรายได้ สามารถเป็นตัวกำหนดความสนใจในการแสวงหาข่าวสารของผู้รับสาร และมีส่วนในการสร้างองค์ประกอบทางด้านจิตใจ และองค์ประกอบทางด้านสังคม จึงทำให้เกิดกระบวนการในการเลือกสรรขึ้น

เมื่อมีการรับรู้เกิดขึ้น การแสดงความคิดเห็น สามารถจำแนกเกิดขึ้นมาได้ มนุษย์จะต้องการความพร้อมที่จะสนองการเรียนรู้ ทุกๆ สิ่งของการรับรู้จะต้องมีองค์ประกอบของวัฒนธรรม(CULTURE) ครอบครัว (FAMILY) กลุ่มเพื่อน(SOCIAL GROUP)และลักษณะทางบุคลิกภาพ (PERSONALITY) เข้ามาเกี่ยวข้องด้วยเสมอ

การรับรู้สามารถแปรเปลี่ยน ให้มีลักษณะกลับกลายเป็นความวิตกกังวล ความเกรงใจหรือความรัก ซึ่งสิ่งเหล่านี้ เป็นเสมือนการสร้างอารมณ์ในลักษณะเชิงภาวะสันนิษฐาน (HYPOTHETICAL CONSTRUCTS) การรับรู้จึงมีส่วนประกอบพื้นฐาน 3 ขั้นตอนเป็นตัวกำหนดคือ 1.ส่วนประกอบในเรื่องการรู้การเข้าใจ 2.ส่วนประกอบทางอารมณ์ 3.ส่วนประกอบทางพฤติกรรม

วิธีการที่จะสร้างกระบวนการแห่งการรับรู้ขึ้นมา นั้น การเลือกเปิดรับข่าวสาร (SELECTIVE PROCESSER) เป็นอีกวิธีหนึ่งที่มีความสำคัญ และสามารถจำแนกให้เห็นได้ว่า รูปแบบในการที่ผู้รับสารจะแสดงการรับรู้ให้เกิดขึ้น

แกทซ์และคณะ(KATZ AND OTHERS,1973) กล่าวว่า การรับรู้เป็นสิ่งที่เกิดจากความพึงพอใจที่จะเลือกรับสื่อ ซึ่งมีลักษณะ 3 ประการ คือ

1.MODE คือแบบหรือลักษณะของความต้องการ เช่นต้องการให้เพิ่มมากขึ้น ต้องการให้ลดน้อยลง หรือต้องการให้เข้ามา

2.CONNECTION คือลักษณะจุดประสงค์ของการติดต่อของบุคคลกับสิ่งภายนอก คือ การติดต่อเพื่อรับข่าวสาร ความรู้ การติดต่อเพื่อความพอใจ เพื่อประสบการณ์ทางอารมณ์ การติดต่อเพื่อความเชื่อถือ ความมั่นใจ ความมั่นคงและสถานภาพ การติดต่อเพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์

3.REFERENT คือบุคคลหรือสิ่งภายนอกที่มนุษย์โยงการติดต่อไปสู่ ได้แก่ ตนเอง ครอบครัว เพื่อนฝูง สังคม ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม

HERBERT C.KELMAN(1976) อธิบายถึง การเปลี่ยนแปลงสถานะแห่งการรับรู้ว่า การรับรู้สามารถเกิดขึ้นได้ทุกๆ บุคคลภายใต้กระบวนการที่แตกต่างกัน ซึ่งสามารถจำแนกการเปลี่ยนแปลงระบบการรับรู้ การรับรู้จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อบุคคลยอมรับสิ่งที่มีอิทธิพลต่อตนเอง และเพื่อมุ่งหวังให้เกิดความพึงพอใจจากบุคคลที่มีอิทธิพลนั้น และการที่บุคคลยินยอมทำตามคำสั่งที่อยากให้อำนาจ เพราะบุคคลแต่ละคนมีความคาดหวังว่าจะได้รับรางวัล หรือการยอมรับ การรับรู้ที่เกิดขึ้น

การรับรู้สามารถสร้างให้เกิดรูปแบบของการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมของบุคคลในสังคม และในเรื่องของการเลียนแบบหรือที่เรียกว่า IDENTIFICATION เป็นภาวะที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลยอมรับสิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้น และเป็นผลมาจากการที่เขาต้องการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี หรือที่พึงพอใจระหว่างตัวเขากับบุคคลหรือกลุ่มอื่น

ความสัมพันธ์นี้อาจจะออกมาในรูปของการรับเอาบทบาททั้งหมดของบุคคลหรือกลุ่มเป็นของตน และเปลี่ยนบทบาทซึ่งกันและกัน โดยการรับรู้ของคนจะเปลี่ยนไปมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับสิ่งเร้าให้เกิดการเลียนแบบ ซึ่งกล่าวโดยนักหนึ่ง หมายถึงการเลียนแบบเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงการรับรู้ ซึ่งจะสามารถผลักดันให้เกิดพฤติกรรมที่มีการเปลี่ยนแปลง จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความดึงดูดใจของสิ่งเร้าที่มีต่อบุคคลนั้น การเลียนแบบจึงขึ้นอยู่กับพลัง (POWER) ของแหล่งสาร และเนื้อหาของรายละเอียดของพฤติกรรมนั้นๆ โดยเฉพาะความต้องการที่อยากจะเปลี่ยน (INTERNALIZATION) ซึ่งมักจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลยอมรับสิ่งที่มีอิทธิพลเหนือกว่า เนื่องจากสิ่งนั้นตรงกับความต้องการภายในและค่านิยมของบุคคล และพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปโดยกระบวนการที่จะสอดคล้องกับค่านิยมที่เขาถืออยู่เดิม

นอกจากนี้ความน่าเชื่อถือของแหล่งสารก็สามารถโน้มน้าวใจ และเป็นส่วนประกอบหนึ่งในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการรับรู้ได้ ทั้งนี้ความน่าเชื่อถือต่อแหล่งสาร จะถูกนำมา

แปรสภาพและนำมาใช้ร่วมกับประสบการณ์เดิมที่ผู้รับสารมีอยู่ จากลักษณะสิ่งที่พบเห็น
สภาพจิตใจ สภาพแวดล้อม

ในขณะที่เดียวกันการรับรู้สามารถส่งเสริมให้เกิดกลไก ในการสร้างความคิดเห็น
(OPINION) ให้เกิดขึ้น ในลักษณะการแสดงออกของบุคคลด้วยคำพูดหรือการกระทำ ซึ่งการ
เกิดขึ้นของความน่าเชื่อถือของแหล่งสาร(SOURCE CREDIBILITY) นั้นสามารถสร้างความ
คิดเห็นหรือโน้มน้าวใจให้ผู้อ่าน นำมาใช้ในการตัดสินใจ ที่จะกระทำบางสิ่งบางอย่างได้อย่าง
มีเป้าหมาย

ในทางวิชาการสื่อสารมวลชนกล่าวถึงการรับรู้ ว่าสื่อมวลชนสามารถทำหน้าที่เป็นส่วน
หนึ่ง ของกระบวนการในการรับรู้ทางสังคม (SOCIALIZATION) ซึ่งสามารถทำให้แสดงถึง
ว่า เด็กและเยาวชนสามารถที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆ ที่สื่อมวลชนนำเสนอและการเรียนรู้นี้ จะขัด
เกลาความเป็นตัวตนของแต่ละบุคคล นับตั้งแต่บุคคลนั้นเริ่มจำความได้ และสะสมไปเรื่อยๆ
ไปจนถึงการเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ และผลจากการเรียนรู้ นั้น จะปรากฏออกมาเป็นบุคลิกภาพในแต่ละ
บุคคล

เมื่อสื่อสามารถสร้างระบบแห่งการรับรู้ และทำการเปลี่ยนแปลงกระบวนการความคิด
เห็นต่อเด็กได้ สื่อก็สามารถปลูกฝังแนวคิด เกี่ยวกับความก้าวร้าวและความรุนแรงได้เช่นกัน
โดยความก้าวร้าวรุนแรงที่เกิดขึ้นนี้มีหลายประเภท อาจเป็นความก้าวร้าวรุนแรงเพื่อให้มีอิทธิ
พล อำนาจเหนืออื่นทางร่างกาย หรืออาจเป็นความรุนแรงทางเพศก็ได้

ตัวอย่างที่เห็นได้อย่างชัดเจน ก็คือในเรื่องของภาพยนตร์การ์ตูนที่มีเนื้อหาแนวการต่อสู้
ล้างผลาญ ตัวละครบางตัวต้องรวบรวมพลังกำลังแห่งความโกรธ ความเกลียดชังจึงจะ
สามารถสร้างพลังเพื่อต่อสู้ได้ เรื่องนี้เป็นเรื่องที่น่ากลัว และเป็นเรื่องใหญ่ บ่อยครั้งภาพแห่ง
การชนฆ่าล้างผลาญถูกนำเสนอ ซึ่งเมื่อเด็กเปิดรับข่าวสารเหล่านี้จึงเกิดความเคยชิน เด็กอาจ
เชื่อว่าพฤติกรรมเหล่านั้นเป็นเรื่องปกติก็ได้

นอกจากในเรื่องของความรุนแรงแล้ว สื่อในบางประเภทยังแสดงถึงความไม่เหมาะสม
ในการนำเสนอให้กับเด็กหรือเยาวชน เช่น สื่อจากรูปโป๊ในแบบต่างๆ ที่ออกมาสู่สาธารณชน
ไม่ว่าจะเป็นภาพยนตร์โป๊ คาราโอเกะแนวขั้วยวน หรือหนังสือการ์ตูนที่มีอยู่ทั่วไป ก็มี
การนำเสนอรูปแบบทำนองนี้อยู่เป็นประจำ

วัลลภ ดังกณานุรักษ์ จากมูลนิธิสร้างสรรค์เด็ก กล่าวว่า การแสดงพฤติกรรมที่รุนแรงของเยาวชนที่เกิดขึ้น ส่วนหนึ่งมาจากสื่อที่เรียกว่าสื่อละเอียด ซึ่งประกอบด้วยสื่อหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ และวิทยุ สื่อชนิดนี้ มีส่วนในการสร้างความสัมพันธ์ กับพฤติกรรมของเยาวชนเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในเรื่องของการนำเสนอข่าว ยกตัวอย่าง กรณีเด็กถูกข่มขืน การรายงานข่าวทางโทรทัศน์หรือหนังสือพิมพ์ จะมีการถ่ายภาพ เด็กที่ถูกข่มขืนเป็นภาพประกอบข่าว ถึงแม้จะมีการคาดหน้า ใช้ชื่อหรือนามสมมติแล้วก็ตาม แต่เนื้อหาของข่าวบางครั้งได้มีการระบุสถานที่ ที่อยู่อย่างชัดเจน ซึ่งเท่ากับว่าสื่อไม่ได้ช่วยปกป้องผู้เสียหาย หรือจำเลยได้

การรับรู้ของเยาวชน เมื่อมีการรับในสิ่งที่สื่อนำเสนอเข้ามามากขึ้นเรื่อยๆ สามารถที่จะกระทบกระเทือนต่อระบบคุณภาพของสังคม วัฒนธรรม ประเพณีดั้งเดิม รวมถึงพื้นฐานการปกครองภายในครอบครัวได้ ทั้งนี้เนื่องจากวัฒนธรรมหรือที่เรียกว่า CULTURE นั้นถือเป็นส่วนประกอบหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อชีวิตของบุคคลทุกคน ตั้งแต่เกิดมาจนกระทั่งตาย วัฒนธรรมจึงมีความหลากหลายแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับวิวัฒนาการ เชื้อชาติ ภาษา และศาสนา ที่เป็นส่วนประกอบ วัฒนธรรมสามารถเลียนแบบหรือสร้างขึ้นด้วยตัวของมันเองได้ โดยอาจจะสร้างขึ้นมาจากลักษณะของครอบครัว โรงเรียน วัด หรือ สื่อมวลชน อาทิ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ ที่มีส่วนในการสร้างกระบวนการการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นทั้งสิ้น ยกตัวอย่างในเรื่องการเคารพผู้ที่อาวุโสกว่าของคนไทย ซึ่งคนไทยส่วนใหญ่มักจะให้ความเกรงใจ หากแม้ไม่รู้จักก็ยังคงเรียกว่าลุง ป้า น้า อา หรือ พี่ ซึ่งนับเป็นสิ่งที่ดีก่อให้เกิดความอบอุ่นทั้งผู้เรียกและผู้ถูกเรียกอย่างยิ่ง

รัตนวดี เทพช่วยสุข(2539) กล่าวว่า การรับรู้เป็นเรื่องที่ซับซ้อน การรับรู้จะเกิดขึ้นอย่างน้อย 6 ทางคือ

1.เรามองตัวเองอย่างไร	4.คนอื่นมองตัวเราเองอย่างไร
2.คนอื่นมองเราอย่างไร	5.เรามองคนอื่นอย่างไร
3.เราคิดว่าคนอื่นมองเราอย่างไร	6.คนอื่นคิดว่าเรามองเขาอย่างไร

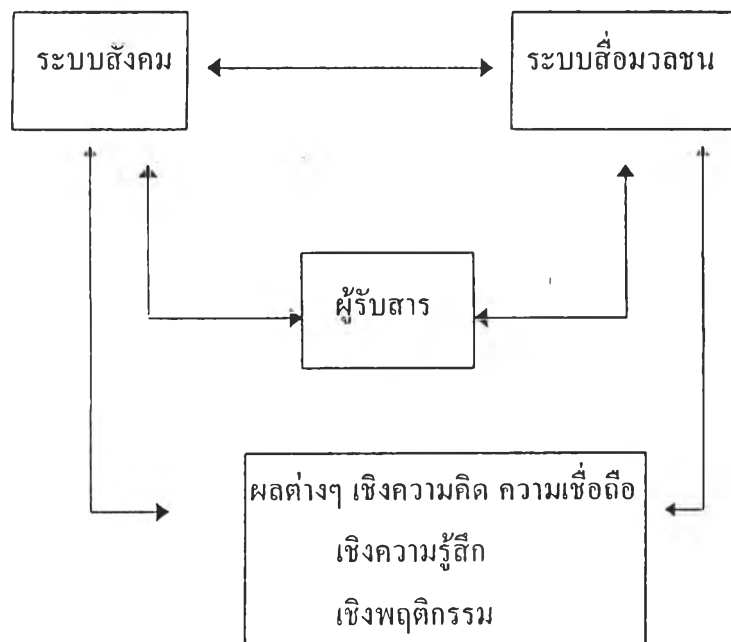
พัชนี เชยจรรยา(2530) กล่าวว่า การรับรู้เป็นกระบวนการทางจิตที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่ได้รับเป็นกระบวนการการเลือกรับสาร การจัดสรรเข้าด้วยกัน และการตีความสารที่ได้รับตามความเข้าใจและความรู้สึกของตนเอง โดยทั่วไปการรับรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นโดยไม่รู้ตัวหรือตั้งใจ และมักเกิดตามประสบการณ์และการสั่งสมทางสังคม การรับรู้จึงเป็นกระบวนการ

การที่เรียนรู้ได้ เด็กเมื่อเกิดมาจะสามารถรับรู้ความรู้สึกต่างๆ และการตอบสนองต่อความรู้สึกเหล่านั้นได้

บอลล์-โรคิชแอนด์เฟลอร์ (อ้างโดย สุโขทัยธรรมาราช, 2531:658-661) ได้เสนอแบบจำลอง เพื่ออธิบายสิ่งที่นักวิจัยทั้งหลาย ต่างได้พยายามศึกษาหาคำตอบกันมาตลอดเวลาและได้แนะนำ ระบบสื่อสารมวลชนจะมีผลต่อผู้รับสารหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันของตัวแปร 3 หน่วย คือระบบสื่อมวลชน ผู้รับสาร และระบบสังคม ซึ่งการที่ข่าวสารจากสื่อมวลชนจะมีอิทธิพลต่อความรู้สึก ความเชื่อและเกิดการกระทำต่อผู้รับสารนั้น จำเป็นจะต้องขึ้นอยู่กับ ระดับความพึงพาของผู้รับสารที่มีต่อข่าวสารจากสื่อมวลชนด้วย

ภาพแสดงแบบจำลองเชิงพึ่งพาซึ่งกันและกัน
ระหว่างสังคมสื่อมวลชนผู้รับสารและผลของการสื่อสาร
(บอลล์-โรคิชและเดอ-เฟลอร์ 1976)

2.แนวคิดทางด้านจิตวิทยาสังคมและการรับรู้(SOCIAL PSYCHOLOGY AND PERCEPTION)

สื่อมวลชนนั้นเปรียบเสมือนห้องเรียนขนาดมหึมา ที่สามารถเป็นตัวถ่ายทอดอุดมการณ์ ความนึกคิดแก่คนในสังคมได้ ซึ่งอาจเรียกบทบาทนี้ว่าเป็นครูผู้สอนของประชาชน โดยบางครั้ง บทความข่าวคราว ทางหน้าหนังสือพิมพ์ ข่าวสารทางวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือ ตลอดจนคอลัมน์ในหน้านิตยสารต่างๆ ได้กล่าวถึงผลเสียของการนำเสนอเนื้อหาสำหรับเด็ก และเยาวชน อาทิ การนำเสนอเนื้อหาที่รุนแรง ภาพวาดเสียวหรือแบบอย่างของความก้าวร้าว

ชัญชี กาญจนอุไรโรจน์ (2532) กล่าวว่าภาพและข่าวที่นำเสนอต่อสาธารณชน ส่วนมากมักเป็นสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ที่จะนำเสนอ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภาพข่าวประเภทผู้หญิงใส่ชุดว่ายน้ำและผู้เป็นแบบสื่อเจตนาของความต้องการทางเพศ หรือผู้หญิงที่ตกเป็นข่าวที่เป็นเหยื่อเคราะห์ร้าย ยกตัวอย่างเช่น ข่าวหญิงสาวถูกล่อลวงในทางมิถิมีร้าย หรือข่าวประเทษขัดต่อขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรม ซึ่งเมื่อข่าวสารเสนอออกไปเช่นไร ผู้บริโภคก็จะเป็นผู้รับรายละเอียดไว้ทั้งหมด โดยแสดงให้เห็นว่าสื่อมวลชนไม่ได้มีอิทธิพลที่รุนแรงโดยตรง แต่ขึ้นอยู่กับผู้รับสารเอง ที่จะเลือกสรรอย่างไรในการเปิดรับสารและวิเคราะห์เนื้อหาต่างๆ

ในทางจิตวิทยาสังคมการเรียนรู้ นั้น การที่สื่อมวลชนเป็นผู้ถ่ายทอดข่าวสารเรื่องราวต่างๆ สื่อมวลชนสามารถสร้างความเจริญทางสังคมหรือเป็นผู้สร้างกระแสทางสังคมให้เกิดขึ้นหรือมีการเปลี่ยนแปลงได้เสมอ ขึ้นอยู่กับค่านิยม ความเชื่อ และความไว้วางใจต่อสื่อมวลชนของผู้บริโภคจะมีมากน้อยเพียงใด

สำหรับสื่อมวลชนทางค่านี้อสิ่งพิมพ์ การวางแผนหนังสือที่มีหนังสือประเภทนิตยสารผู้หญิง อัลบั้มบู๊ต หนังสือการ์ตูนสำหรับผู้ใหญ่ สิ่งเหล่านี้นับเป็นเรื่องธรรมดาและมีให้เห็นกันอยู่เป็นประจำ สื่อสิ่งพิมพ์ที่มีลักษณะแสดงให้เห็นความโดดเด่นทางเพศ นั้นสามารถสร้างฝันหรือจินตนาการทางเพศ ให้กับผู้บริโภคได้ง่ายกว่า และยังสามารถเก็บรักษาไว้ได้นาน

ฉะนั้นการอ่าน หรือยืมหน้าแผงขายหนังสือเพื่อเลือกซื้อหรือเลือกที่จะอ่าน จึงเป็นเรื่องธรรมดาในปัจจุบัน วัฒนธรรมการเปลื้องผ้าถ่ายแบบลงในนิตยสาร เป็นเรื่องที่ถูกต้องทางสังคม และได้รับความนิยมจากบรรดาวัยรุ่นที่ต้องการเป็นดาราให้เห็นอยู่เสมอ สื่อสิ่งพิมพ์

จึงเป็นเครื่องมือสนองความต้องการ และกลายเป็นการสร้างภาพลักษณ์ เป็นสีสันให้กับสังคม วงการบันเทิงมากยิ่งขึ้น ธุรกิจสื่อสิ่งพิมพ์ ที่นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องทางเพศมีชื่อเสียงและเป็นที่ต้องการของตลาด ส่วนดารานางแบบหรือนายแบบก็พลอยมีชื่อเสียงแพร่กระจายมากขึ้น เพราะสามารถเป็นบันได ในการสร้างความสำเร็จให้กับชีวิต

ในทางจิตวิทยา “เยาวชน” ถูกเปรียบให้เป็นวัยที่เป็นหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต เป็นวัยที่อยากเป็นตัวของตัวเอง อยากเป็นอิสระจากอำนาจบังคับของพ่อแม่ แต่ระดับความเป็นอิสระจากพ่อแม่จะผันแปรกันไปในแต่ละสังคม

ทัศนคติ(ATTITUDE) และความคิดเห็น (OPINION) จะมีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการต่างๆ ทางพฤติกรรมมนุษย์ และองค์ประกอบต่างๆ ที่เป็นต้นตอของพฤติกรรม รวมทั้งเกี่ยวข้องกับผลของการที่บุคคลและกลุ่มมีการสัมพันธ์กัน

สำหรับพฤติกรรมของแต่ละบุคคลนั้น สามารถดูได้จากทัศนคติ กำนนิยมความเชื่อ และลักษณะนิสัยต่างๆ ของบุคคลบางกลุ่ม หรือกลุ่มบุคคลทั่วไปก็ได้เพราะความเข้าใจหลักการทั่วไป เกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์จะช่วยทำนายแต่ละบุคคล (INDIVIDUAL) ได้ดีขึ้น

สังคมมีความหมายถึงกลุ่มขนาดใหญ่ที่สุดที่เป็นที่รวมของบุคคล สังคมหนึ่งๆ ประกอบด้วยประชากรทั้ง 2 เพศ และทุกรุ่นอายุ ซึ่งรวบรวมกลุ่มกันด้วยจุดประสงค์ต่างๆ หลายประการคือ เพื่อสร้างสมาชิกใหม่ๆ สำหรับกลุ่ม เพื่ออบรมวิธีการทางสังคมให้สมาชิกใหม่เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีของสังคม เพื่ออบรมวิธีการทางสังคมให้สมาชิกใหม่เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีของสังคม เพื่อผลิตและแบ่งปันปันส่วนสินค้า ตลอดจนบริการที่จำเป็นแก่ชีวิต เพื่อรักษาระเบียบภายในกลุ่ม และรักษาระเบียบระหว่างกลุ่มตลอดจนรักษาระเบียบกับพวกคนนอกกลุ่ม

สังคม หมายถึงการรวมกลุ่มกัน หรือหมายถึงโครงสร้างของกลุ่มบุคคลขนาดใหญ่หลายๆ กลุ่ม ซึ่งจะสอดคล้องกับความหมายของ “วัฒนธรรม” หมายถึงความรู้ ความเชื่อถือ ศิลปกรรม ศีลธรรมจรรยา กฎหมาย ขนบธรรมเนียมและนิสัยความสามารถอื่นๆ ที่เกิดจากมนุษย์ ซึ่งเป็นสมาชิกของสังคมหนึ่งๆ

การแสดงอารมณ์และพฤติกรรมของบุคคล ในทางจิตวิทยาสามารถเปลี่ยนแปลงไปได้ โดยขึ้นอยู่กับวุฒิภาวะในความหมายของ แมคแคนด์เลสส์ (MCCANDLESS) กล่าวว่าคุณวุฒิภาวะเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางด้านสภาวะทางร่างกาย ถึงขั้นเจริญสูงสุดในแต่ละวัย โดยไม่ได้เกี่ยวข้องกับประสบการณ์หรือฝึกฝน

ความสัมพันธ์ระหว่างวุฒิภาวะกับการเรียนรู้ นั้น วุฒิภาวะมุ่งเน้น ไปที่การเจริญเติบโตสู่สภาวะที่มีความพร้อมและสมบูรณ์ทางด้านร่างกาย เมื่อบรรลุจุดๆหนึ่ง ซึ่งเป็นไปตามธรรมชาติพันธุกรรม ส่วนการเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมอย่างถาวร และเกิดขึ้นเพราะผลของการฝึกหัด กล่าวคือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น เพราะผลของประสบการณ์หรือสิ่งแวดล้อม จึงมีความสำคัญต่อชีวิต คนและสัตว์อย่างยิ่ง

อีกทั้งวุฒิภาวะและการเรียนรู้จะต้องอาศัยและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การเรียนรู้ด้านต่างๆ จะไม่สามารถดำเนินไปได้ หากพัฒนาการในด้านเหล่านี้ยังไม่ถึงระดับวุฒิภาวะ โดยพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้เป็นผลเนื่องมาจากการตอบสนองต่อสิ่งเร้าทั้งภายในและภายนอกของบุคคล ส่วนพฤติกรรมที่เกิดจากวุฒิภาวะเป็นการสนองตอบต่อสิ่งเร้าที่มาจากภายในของบุคคลนั้น

ซิกมันด์ ฟรอยด์ ได้กล่าวในทฤษฎีจิตวิเคราะห์ ว่าธรรมชาติของมนุษย์นั้นต้องการที่จะแสดงออก และมนุษย์มีความก้าวร้าว ซึ่งพฤติกรรมทั้งสองชนิดนี้ไม่ได้เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ แต่เป็นพฤติกรรมที่ได้จากการเก็บกดไว้ เมื่อมนุษย์ได้รับการขัดเกลาทางสังคม ผ่านกระบวนการเรียนรู้ทางสังคมจากครอบครัว โรงเรียนและสังคมจึงทำให้มนุษย์เรียนรู้ในการที่จะควบคุมสิ่งต่างๆ เหล่านั้น อันมีแนวโน้มที่จะนำไปสู่การกระทำพฤติกรรมทางด้านลบ หรือโดยการพัฒนาความสามารถในการควบคุมการแสดงออกของพฤติกรรมไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

มนุษย์จะมีองค์ประกอบทางด้านบุคลิกภาพ 3 องค์ประกอบหลักด้วยกัน คือ

1. ลีบิโด (LIBIDO) หรือ ID เป็นแหล่งรวมของแรงขับ แรงกระตุ้น ความปรารถนา และสัญชาตญาณทั้งหลายได้แก่สัญชาตญาณทางเพศ ID จะดำเนินการเพื่อสนองความต้องการทางสัญชาตญาณโดยอาศัยพฤติกรรมสะท้อน และโดยการคิดเพื่อฝัน

2. อีโก (EGO) เป็นส่วนหนึ่งของการต่อเนื่องเพื่อสนองความต้องการของ ID โดยยึดเอาเหตุผลของ ID กับภาวะความเป็นจริงของโลกภายนอกเข้ามาเป็นส่วนประกอบหนึ่งในกระบวนการตัดสินใจ ถ้าบุคลิกภาพของมนุษย์ประกอบด้วย ID และ EGO เพียง 2 ส่วน EGO จะเป็นผู้รับใช้ ID หรือเป็นผู้ตอบสนองความต้องการของ ID แต่ยังมีอีโกองค์ประกอบหนึ่งที่จะสามารถเข้าไปควบคุม ID ได้

3. ซุปเปอร์อีโก (SUPEREGO) เป็นพลังที่หนุนให้บุคคลกระทำแต่ความดีเพื่อส่วนรวม เป็นพลังเหนือวัยวุฒิให้บุคคลกระทำชั่ว หรือที่เรียกว่า มโนธรรม "SUPEREGO" จะได้รับการพัฒนาขึ้นภายหลังจากที่ EGO ได้เผชิญหน้ากับสังคม และจากการอบรมสั่งสอนผ่านกระบวนการเรียนทางสังคมโดยพ่อแม่ซึ่ง SUPEREGO จะคอยควบคุมพฤติกรรมของแต่ละบุคคลให้อยู่ในวิถีทางที่สังคมยอมรับ

การทำงานทั้ง 3 องค์ประกอบหลักจะมีความเกี่ยวข้องกัน บางครั้งสอดคล้องกัน บางครั้งขัดแย้งกัน EGO จึงเปรียบเสมือนตัวกลางสนองความต้องการของพลังสัญชาตญาณและควบคุมพฤติกรรมให้อยู่ในขอบเขตของสังคม

ระบบกลไกในการควบคุมทางจิตวิทยา ถือเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะช่วยลดภาวะความเครียด ความวิตกกังวล ซึ่งเกิดขึ้นและไม่สามารถที่จะแก้ไขให้ลุกล่วงไปได้

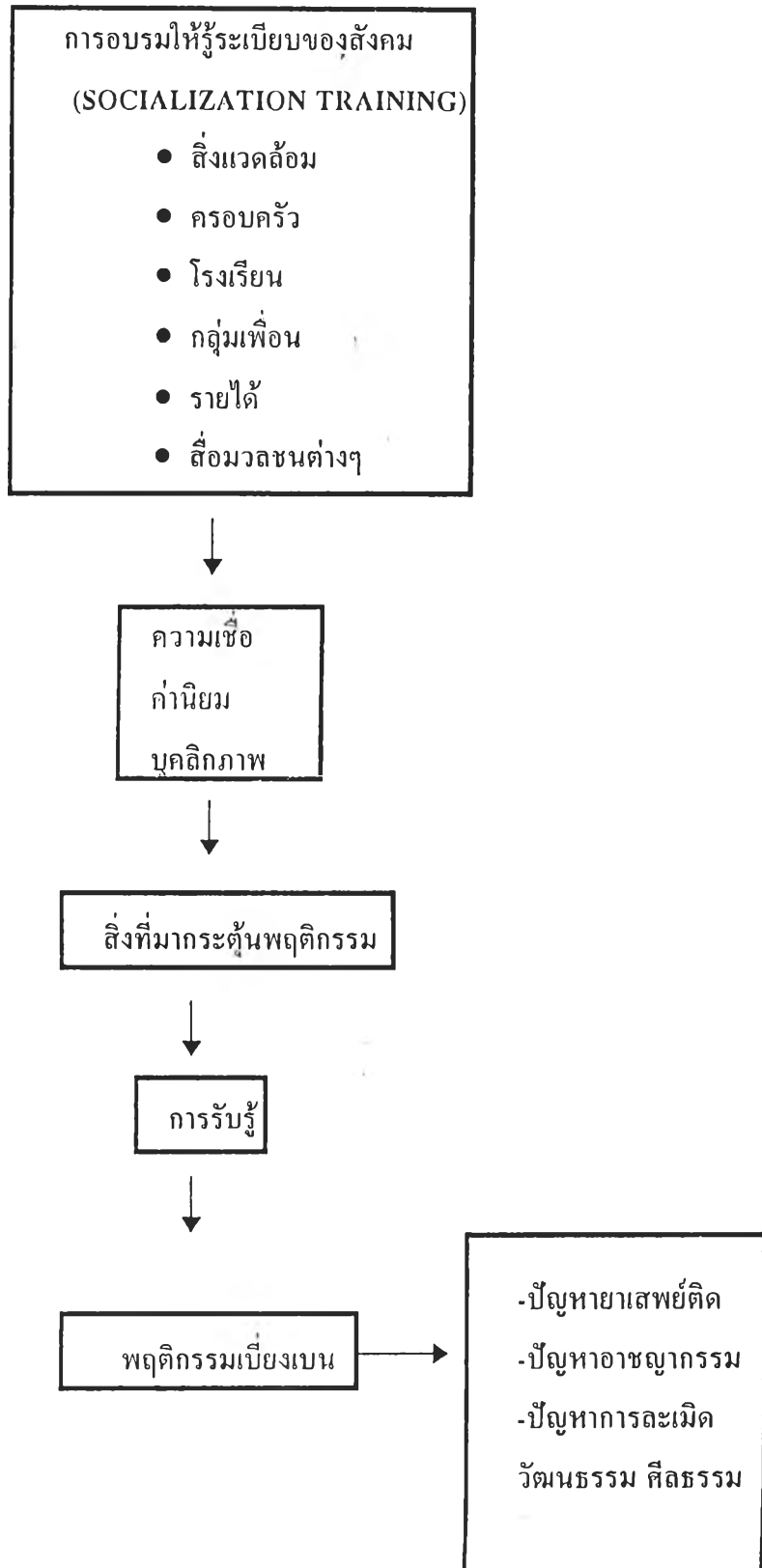
จากแนวคิดในทางจิตวิทยาการเรียนรู้ของสุชา จันทน์เอม(2539:237) ได้กล่าวว่ามนุษย์เป็นสัตว์สังคม จำเป็นที่จะต้องมีการรวมตัวของกลุ่ม การอยู่ร่วมกันในสังคม จึงจำเป็นต้องมีกลุ่ม ซึ่งหมายถึงการรวมของบุคคลที่มีสิ่งเร้าและความสนใจเหมือนกัน และร่วมกิจกรรมในเวลาและสถานที่เดียวกัน กลุ่มยังหมายถึงการรวมกันมากกว่า 2 คนขึ้นไป มีวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีพฤติกรรมร่วมกัน และมีทัศนคติที่ตรงกันอย่างมีเป้าหมาย

การอยู่ร่วมกันของมนุษย์ นั้นมีสาเหตุของความสำคัญที่สำคัญ คือ

1. ต้องการให้มีชีวิตรอด(SURVIVAL) เนื่องจากมนุษย์นั้นไม่สามารถช่วยตัวเองได้
2. ต้องการความปลอดภัย(SECURITY) มนุษย์ทุกคนต้องการความปลอดภัย หรือมีชีวิตอยู่อย่างปราศจากการถูกขู่เข็ญ ถูกบังคับ ความปลอดภัยจะแสวงหาได้ก็จากกลุ่มมนุษย์ด้วยกัน

3. ต้องการหามิตรภาพ(FRIENDSHIP) เพราะมนุษย์เป็นสัตว์สังคม มนุษย์ต้องการมีเพื่อน ต้องการพบปะสังสรรค์ ไม่ต้องการอยู่อย่างโดดเดี่ยว เพราะฉะนั้นมนุษย์ต้องอยู่เป็นหมู่พวก
4. ต้องการความรัก (AFFECTION)มนุษย์ทุกคนต้องการที่จะรักและให้คนอื่นรักตน จะอยู่โดยปราศจากความรักไม่ได้

องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ต่อมนุษย์

3.แนวคิดเกี่ยวกับสื่อสิ่งพิมพ์(PRINTED MEDIA)

“สื่อสิ่งพิมพ์” เป็นสื่อมวลชนที่มีความเก่าแก่ที่สุดเมื่อเทียบกับสื่อมวลชนประเภทอื่นๆ และจัดว่าเป็นสื่อมวลชนที่มีบทบาททางด้านอิทธิพลต่อชีวิตประจำวันของมนุษย์เป็นอย่างมาก เนื่องจากตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน สื่อสิ่งพิมพ์ได้ถูกสร้างขึ้นมาในรูปแบบที่หลากหลาย เพราะวัสดุที่นำมาใช้ในการผลิตสามารถหาได้ง่าย และมีความคงทนถาวรเสื่อมสลายได้ยาก สื่อสิ่งพิมพ์จึงมีความสำคัญในการทำหน้าที่เผยแพร่ข่าวสาร ข้อมูลหรือสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ๆ ในลักษณะของการประมวลเหตุการณ์ หรือเป็นบันทึกช่วยจำให้กับมวลมนุษยชาติทั้งปวง จนทำให้เกิดเป็นจดหมายเหตุ พงศาวดาร บทบัญญัติหรือทฤษฎี ที่ถูกบันทึกเล่าขานสืบต่อกันมา จนกลายเป็นประวัติศาสตร์ หรือเป็นวัฒนธรรม มาสู่มนุษย์ในโลกปัจจุบันได้รับรู้

นอกจากนี้สื่อสิ่งพิมพ์ยังมีบทบาทสำคัญ ต่อพัฒนาการของสังคมอย่างใกล้ชิด ทั้งทางด้านเศรษฐกิจการเมือง การปกครองโดยการรายงานเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวในสังคม โดยเฉพาะในสังคมการปกครองแบบประชาธิปไตย

สื่อสิ่งพิมพ์ สามารถจำแนกได้ดังนี้

3.1 ประเภทของสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อสิ่งพิมพ์ตามแนวความคิดของผู้วิจัย สามารถแบ่งออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

1. สื่อสิ่งพิมพ์รายวันหรือที่เรียกว่าหนังสือพิมพ์รายวัน จะเป็นในลักษณะของสื่อสิ่งพิมพ์ที่จำเป็นจะต้องจำหน่ายให้หมดภายในวันเดียว อายุของหนังสือพิมพ์รูปแบบนี้จึงมีลักษณะสั้น แต่ความโดดเด่นอยู่ที่ความสด และความรวดเร็วฉับไวในการเสนอข่าว อีกทั้งยังมีราคาถูก เนื่องจากต้องการให้ถูกค่าได้ซื้ออ่านทุกวัน หนังสือพิมพ์ชนิดนี้ได้แก่ ไทยรัฐ เดลินิวส์ ข่าวสด เป็นต้น

2. สื่อสิ่งพิมพ์รายสัปดาห์ หรือที่เรียกว่าหนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ จะเป็นในลักษณะของการตีพิมพ์ 7 วันต่อ 1 ครั้ง ซึ่งไม่ได้เน้นในเรื่องของความสดของข่าว แต่ต้องการเสนอข้อเท็จจริง ข้อมูล สารคดี บทวิเคราะห์หรือบทความที่มีสาระ หนังสือพิมพ์ชนิดนี้ได้แก่ ผู้จัดการรายสัปดาห์ คู่แฉ่งรายสัปดาห์ เป็นต้น

3. สื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะทาง จะเป็นในลักษณะในการเจาะกลุ่มเป้าหมายเฉพาะกลุ่ม โดยเป็นเสมือนหนังสือพิมพ์สำรอง ที่สร้างขึ้นเพื่อให้เหมาะกับความต้องการเป็นพิเศษ ที่เพิ่มเติมจากหนังสือพิมพ์ทั่วไป ยกตัวอย่างเช่น หนังสือพิมพ์ประเภทกีฬา หนังสือพิมพ์สมัครงาน เป็นต้น

4. สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือการ์ตูน จัดเป็นหนังสือพิมพ์ ที่มีลักษณะเป็นภาพวาดในลักษณะง่ายๆ บิดเบี้ยวใช้ในลักษณะไม่เหมือนภาพในโลกแห่งความจริง ซึ่งมีลักษณะที่เลียนแบบธรรมชาติ เรขาคณิต หรือรูปร่างอิสระ ที่ลดทอนรายละเอียดที่ไม่จำเป็นออก โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสื่อความหมายแทนตัวหนังสือ

หนังสือการ์ตูน จัดเป็นหนังสือเพื่อความบันเทิงอีกประเภทหนึ่ง ที่แตกต่างจากหนังสืออื่นๆ ตามลักษณะการเขียน หรือถ่ายทอด คือแทนที่จะเป็นตัวหนังสือเพื่อถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆ ก็มาใช้ภาพวาดหรือตัวการ์ตูนเป็นเครื่องมือสื่อสารเรื่องราว รวมถึงยังมีตัวหนังสือประกอบการ์ตูนด้วย ซึ่งส่วนมากมักจะเป็นบทสนทนา หรือเป็นการบรรยายเรื่องราวประกอบกับภาพวาด ซึ่งภาพวาดในการ์ตูนและตัวหนังสือประกอบจะมีความสัมพันธ์กันมาก

5. สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทนิตยสาร จะเป็นในลักษณะของวารสารสำหรับผู้อ่านทั่วไปที่มีบทความ เรื่องราวต่างๆ ซึ่งเขียนโดยผู้เขียนหลายคน ส่วนมากมักจะเป็นเรื่องอ่านเล่น นวนิยายและคำประพันธ์ สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทนี้จะถูกห่อหุ้มด้วยปกอ่อน บางทีอาจมีภาพหรือเนื้อหาประกอบด้วยเรื่องราวต่างๆ

นิตยสารจะเน้นหนักไปในเรื่องของการอธิบาย การวิจารณ์ข่าว สภาพของข่าว ตลอดจนการให้ความรู้แนะแนวทางด้านต่างๆ และให้ความบันเทิงใจควบคู่ไปด้วย

เนื่องจากผู้วิจัย ได้ศึกษาในเรื่องของการรับรู้ของเยาวชนกับสื่อสิ่งพิมพ์ โดยเฉพาะเกี่ยวกับสื่อสิ่งพิมพ์ ประเภทนิตยสารค่อนข้างมาก จึงขออธิบายความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด ระหว่างนิตยสารกับหนังสือพิมพ์ ดังนี้ คือ

5.1 ในเรื่องของเนื้อหา เนื้อหาหรือสาระของนิตยสาร จะมีลักษณะเจาะลึกมากกว่าในหนังสือพิมพ์ โดยไม่ขึ้นอยู่กับระยะเวลา ในขณะที่เนื้อหาของหนังสือพิมพ์ต้องมีความรวดเร็ว การทำงานต้องแข่งกับเวลา เพื่อให้ได้ข่าวที่สดและทันเหตุการณ์

- 5.2 กลุ่มผู้อ่านหรือกลุ่มเป้าหมายของนิตยสาร สามารถแบ่งออกได้ชัดเจนกว่าจึงสามารถดูได้จากแนวทางของนิตยสารแต่ละฉบับ เช่นนิตยสารสำหรับวัยรุ่น นิตยสารสำหรับครอบครัว นิตยสารสำหรับผู้สนใจด้านภาพยนตร์ต่างประเทศ ซึ่งเป็นการแบ่งรายละเอียดกว่าของหนังสือพิมพ์ เนื่องจากหนังสือพิมพ์แบ่งกลุ่มผู้อ่านอย่างคร่าวๆ เท่านั้น
- 5.3 ขนาดและราคา ขนาดรูปเล่มของนิตยสารจะเล็กกว่าหนังสือพิมพ์ เพราะความสะดวกในการพกพาและการวางขายบนแผงหนังสือ ด้านราคาของหนังสือพิมพ์นั้นก็ถูกกว่านิตยสารมากและนิตยสารมีจำนวนหน้ามากกว่า
- 5.4 ระยะเวลาออก นิตยสารมีระยะเวลาในการออกเป็นสัปดาห์ รายปักษ์ รายเดือน แต่หนังสือพิมพ์ส่วนมากออกเป็นรายวัน ราย 3 วัน และบางฉบับออกเป็นรายสัปดาห์
- 5.5 การพิมพ์ นิตยสารมีระบบการพิมพ์ที่พิถีพิถันกว่าหนังสือพิมพ์มาก เพราะไม่ต้องคำนึงถึงเรื่องระยะเวลาเท่ากับหนังสือพิมพ์ นิตยสารจึงมีความสวยงามในการจัดหน้า มีการพิมพ์ภาพสีดี เป็นปกและสอดแทรกในเล่ม และใช้กระดาษที่มีคุณภาพดีกว่า ส่วนหนังสือพิมพ์ ต้องใช้ความรวดเร็วเป็นสำคัญ การจัดรูปเล่มจึงไม่มีความพิถีพิถัน กระดาษก็ใช้กระดาษคุณภาพไม่ดี เพราะต้องขายในราคาถูก
- 5.6 อายุ นิตยสารจะมีอายุยาวนานกว่าหนังสือพิมพ์ เนื่องจากหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์รายวัน จะมีอายุเพียงวันเดียว หากพ้นวันที่ออกหรือมีฉบับใหม่ออกมาแล้วของเก่าก็จะไร้ค่า ขณะที่นิตยสารสามารถเก็บไว้ได้นานกว่าแม้จะมีเล่มใหม่ออกมา เล่มเก่าก็ยังสามารถนำมาอ่านย้อนหลังได้ เพราะเนื้อหาไม่ขึ้นกับเวลา

3.2 บทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์

สุรพงษ์ โสธนะเสถียร (2533 : 144) ได้สรุปบทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ ไว้ดังนี้

1. การสอดส่องข้อเท็จจริงแก่สังคม (SURIVALANCE) สื่อสิ่งพิมพ์จะทำหน้าที่รายงานข่าวและการนำเสนอข่าวที่เกิดขึ้น แจ้งให้กับประชาชนได้รับทราบ การนำเสนอข่าวจะต้องเป็นสารสนเทศ หรือข้อเท็จจริง ที่ได้จากเหตุการณ์ หรือแหล่งข่าว ที่น่าเชื่อถือ ไม่ใช่เกิดจากการตีความ

2. การวิพากษ์สังคม (CORRELATIONAL) การวิพากษ์วิจารณ์ เป็นผลพวงมาจากการให้คุณค่าของข่าวที่เกิดขึ้นภายในสังคม การวิจารณ์จึงไม่ใช่ข้อเท็จจริงแต่เป็นการแปลความหมายจากเนื้อหาของข่าวที่เกิดขึ้น ดังนั้นการวิพากษ์วิจารณ์ จึงเป็นการเชื่อมโยงปรากฏการณ์ของข่าวนั้นๆ กับทัศนคติของผู้เขียนเพื่อสนองต่อสภาพแวดล้อม หรือบรรยากาศของสังคมในขณะนั้น ๆ จึงมีลักษณะเป็นการนำเสนอเพื่อโน้มน้าวให้ผู้รับสารคล้อยตามสื่อมวลชน ทั้งนี้เพื่อหวังผลให้เกิดความสอดคล้องทางความคิด และเอกภาพทางสังคม ในการนำไปสู่สิ่งที่คิดว่า ยกตัวอย่างเช่น บทบรรณาธิการในหน้าหนังสือพิมพ์ หรือข้อคิดเห็นในหน้าหนังสือพิมพ์ เป็นต้น

3. การถ่ายทอดมรดกทางสังคม(HERITAGE) นอกเหนือจากการที่สื่อมวลชนจะมีหน้าที่รายงานปรากฏการณ์ และการแปลความหมายของปรากฏการณ์ทางสังคมข่าวแล้ว สื่อมวลชนยังสามารถให้ความรู้แก่ผู้รับสารได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม

ทางตรง ในที่นี้หมายถึง องค์ความรู้(BODY OF KNOWLEDGE) ซึ่งประกอบด้วย ค่านิยม อุดมการณ์ กฎหมาย ปทัสถานทางสังคม นวัตกรรม และวิชาการ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้นำมาผสมผสานเรียงร้อย จนเกิดเป็นกระบวนการถ่ายทอดความรู้ให้แก่สังคม รวมทั้งสามารถถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่ง ไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่งได้ โดยผ่านสื่อมวลชน

ทางอ้อม ในที่นี้หมายถึง มรดกทางสังคม สื่อมวลชนจะเป็นสื่อสะท้อนถึงวัฒนธรรมในสังคม และถูกถ่ายทอดอยู่ระหว่างบรรทัดของหน้าหนังสือพิมพ์ เมื่อย้อนกลับไปศึกษางานของสื่อมวลชนในอดีต ย่อมทำให้เกิดสิ่งที่เรียกว่าประวัติศาสตร์ในหน้ากระดาษ ที่ถูกสังขมาจากนักสื่อมวลชนได้เสมอ

4. กิจกรรมบันเทิง (ENTERTAINMENT) สื่อสิ่งพิมพ์ หรือหนังสือพิมพ์ จะทำหน้าที่รวบรวมข่าวและเรื่องราวเหตุการณ์มาเสนอแก่ประชาชนอย่างทั่วถึง ทำให้ผู้รับข่าวสารหรือผู้อ่านหนังสือพิมพ์ มีความเข้าใจเนื้อหา และเข้าใจเหตุการณ์ นั้นอย่างแท้จริง บางครั้งการรายงานข่าว บทความเชิงสารคดี หรือคอลัมน์ต่างๆ ก็เพื่อให้ผู้อ่านรับทราบเหตุการณ์ทั้งหมดอย่างถูกต้อง และสามารถวิเคราะห์ได้ด้วยตนเอง

นอกจากนี้สื่อสิ่งพิมพ์ หรือหนังสือพิมพ์ จะเสนอข่าวสารตามข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ ที่ปรากฏแล้ว หนังสือพิมพ์ยังมีบทบาทที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือบทบาทของการแปลความหมายของเนื้อหาข่าวสาร เพราะหนังสือพิมพ์มีคุณสมบัติที่จะสามารถโน้มน้าวใจผู้

อ่านให้มีความคิดถ้อยตามได้ และยังทำหน้าที่เสมือนกระจกเงาที่สะท้อนให้เห็นภาพเหตุการณ์ในอดีตและปัจจุบัน ข้อเขียนของหนังสือพิมพ์ จะเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ พยานเอกสารในการค้นคว้า ศึกษาต่อไปได้

ในเรื่องของความบันเทิง ผู้อ่านจะได้รับความบันเทิงจากการอ่านเนื้อหา ในสื่อสิ่งพิมพ์หรือหนังสือพิมพ์เป็นการผ่อนคลายความตึงเครียด และเป็นการพักผ่อน ในเวลาเดียวกัน

DENIS MCQUAIL (การสื่อสารมวลชน: 33) กล่าวว่าบทบาทหน้าที่ที่ดี ของสื่อมวลชนทุกแขนง ที่มีต่อสังคม ควรจะประกอบกฎเกณฑ์หลัก ๆ 5 ประการ ดังนี้

1. การให้ข่าวสาร(INFORMATION) หมายถึงการให้ข่าวสารเกี่ยวกับเหตุการณ์และสภาพการณ์ในสังคมและในโลก หรือช่วยส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรม การปรับตัวและความก้าวหน้า
2. การประสานสัมพันธ์ (CORRELATION) หมายถึงการอธิบาย แปลความ และวิพากษ์วิจารณ์ เกี่ยวกับเหตุการณ์และข่าวสาร และให้การสนับสนุนแก่อำนาจหน้าที่และปทัสสถานที่ยอมรับแล้ว และเป็นผู้ประสานกิจกรรมต่างๆของสังคมเข้าด้วยกัน ทำให้เกิดความยินยอมพร้อมใจกัน
3. ความต่อเนื่อง (CONTINUTY) หมายถึงการแสดงออกซึ่งวัฒนธรรมหลักและยอมรับวัฒนธรรม รวมทั้งการพัฒนาการของวัฒนธรรมใหม่ จนทำให้เกิดค่านิยมของคนทั่วไป
4. ความบันเทิงเริงรมย์ (ENTERTAINMENT) หมายถึงการให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน และวิธีการพักผ่อนหย่อนใจ ลดความตึงเครียดทางสังคม
5. การระดมสรรพกำลัง(MOBILIZATION) หมายถึงการรณรงค์ต่อต้านการเมืองสงคราม การพัฒนาเศรษฐกิจ การทำงาน และบางครั้ง การศาสนา เพื่อวัตถุประสงค์ของส่วนรวม โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นต่อสังคม

กาญจนา แก้วเทพ (2540) กล่าวว่าบทบาทของหนังสือพิมพ์ต่อเด็ก เยาวชนและครอบครัว สามารถจำแนกได้ 2 บทบาทใหญ่ๆ คือ บทบาทของการช่วยเหลือ(HELPER) หรือเป็นผู้พิทักษ์ปกป้อง (PROTECTOR) เช่นการช่วยเหลือในด้านการพัฒนา และบทบาทเป็นผู้ร้ายละเมิดสิทธิเด็ก (VIOLATOR) นอกเหนือจากการเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนแล้ว ยังมีคำถามว่าหนังสือพิมพ์ได้เล่นบทบาทการเป็นผู้ร้ายหรือเป็นผู้ละเมิดสิทธิเด็กเสียเองหรือเปล่า เช่นกรณีลงข่าวเด็กถูกข่มขืนแล้วฆ่า

3.3 อิทธิพลของสื่อสิ่งพิมพ์ต่อเยาวชน สื่อสิ่งพิมพ์ หรือหนังสือพิมพ์ มีสิทธิในการสนองการรับรู้ เรียกร้องเสรีภาพที่จะรายงานข่าวโดยไม่มีข้อจำกัด มีสิทธิในการสนองการรับรู้และเรียกร้องเสรีภาพที่จะรายงานข่าว แต่สื่อสิ่งพิมพ์ เป็นสถาบันหนึ่งที่อยู่ภายใต้กรอบของสื่อมวลชน บทบาทการทำหน้าที่หลักในการให้บริการข่าว และข่าวสารแก่สาธารณชน หรือประชาชนจำนวนมากจะต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตของสังคมที่มีการจัดรูปแบบองค์กรที่แน่นอน เช่น จังหวัด หรือประเทศ เป็นต้น

เมื่อเป็นเช่นนี้ การดำเนินงานของสื่อสิ่งพิมพ์ จึงมีผลหรือประสิทธิผลต่อสังคมทั้งในแง่ดีและแง่ร้าย ปัญหาที่สำคัญที่สุดก็คือบ่อยครั้งที่สื่อมวลชนมีเจตนาดีต่อสังคมเล็ก ๆ ระดับจุลภาค แต่กลับมองข้ามสังคมระดับมหภาคไป จนส่งผลร้ายไปสู่สังคมใหญ่

สื่อสิ่งพิมพ์โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์นั้น บางครั้งชอบทำตัวเป็นพระเอกขี่ม้าขาว หรือสุภาพบุรุษ ที่สวมกรอบจรรยาบรรณสื่อมวลชน ไมาคอคอบิวดคณดี ขจัดคนพาด แต่บางครั้งหนังสือพิมพ์กลับสวมบทบาทเป็นผู้ร้ายได้เช่นกัน ยกตัวอย่างข่าวโสเภณีเด็ก ที่ถูกหนังสือพิมพ์ หรือช่างภาพโทรทัศน์ถ่ายภาพนำมาประจานบนหน้าหนังสือพิมพ์ สิ่งเหล่านี้ถือเป็นการละเมิดกฎหมายว่าด้วยสื่อมวลชนทั้งสิ้น

แชรम्म (SCHRAMM,1960) กล่าวว่าเด็กๆ ได้เรียนรู้และตกอยู่ใต้อิทธิพลของสื่อมวลชนนานาชนิด โดยการที่เด็กตกอยู่ใต้อิทธิพลดังกล่าวได้นั้น เด็กจะต้องได้รับอิทธิพลดังกล่าวผ่านมาทางสิ่งอื่นเสียก่อน อันได้แก่ ครอบครัว โรงเรียนและสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก

การถ่ายทอดพฤติกรรมทางด้านอาชญากรรม หรือพฤติกรรมที่ส่อไปในทางที่เกิดปัญหาผ่านสื่อมวลชน นั้น จะมีอิทธิพลอย่างสำคัญต่อการถ่ายทอดความคิดที่ผิดให้แก่ผู้รับยิ่งในกรณีที่ถ่ายทอดให้เห็นว่าผู้ละเมิดกฎหมายเป็นผู้ที่สมควรได้รับความเห็นอกเห็นใจ หรือการยกย่องสรรเสริญด้วยแล้ว ยิ่งเป็นอันตรายมากยิ่งขึ้น การเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับอาชญากรรมต่างๆ หนังสืออ่านเล่นที่เกี่ยวกับอาชญากรรม เหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้เยาวชนเอาอย่างได้

ดังนั้นหนังสือพิมพ์จึงเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่สามารถชี้ให้เห็นถึง ความถูกต้องหรือความผิด หรือสามารถเป็นผู้พิพากษา(JUDGE)ให้กับสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยที่สามารถทำ

ให้กับบุคคล ที่เป็นผู้อ่านหนังสือพิมพ์มีแรงกระตุ้นทางจิตใจ ให้สามารถล้อยตามความประสงค์ของหนังสือพิมพ์ได้โดยง่าย

กฤษฎา จิระธรรม(มติชน วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2540:38)กล่าวว่าสื่อมวลชนหลายๆแขนงมักจะนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนไม่ถูกต้องนัก โดยเฉพาะปัญหาที่เกิดจากข่าวที่สะท้อนปัญหาที่เกิดขึ้นจากเด็ก ซึ่งบางครั้งถือว่าการละเมิดสิทธิเด็ก

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ได้กำหนดเนื้อหาสาระสำคัญบางประการเกี่ยวกับการเผยแพร่ข้อมูลเด็ก ได้แก่ การคุ้มครองชีวิตความเป็นส่วนตัวของเด็ก การคุ้มครองเด็กในการถูกข่มเหงรังแก รวมทั้งสิทธิในการรับการฟื้นฟูเยียวยา ทั้งสุขภาพกาย สุขภาพจิต และการกินสู้งามของเด็ก

การกระทำใด ๆ ของสื่อมวลชนไม่ว่าจะเป็นการซักถามข้อเท็จจริงจากเด็กต่อหน้าสาธารณชน การตั้งคำถามไม่เหมาะสม การตั้งคำถามไม่เหมาะสมที่อาจทำร้ายจิตใจเด็กกดดันเด็ก การไขข่าวสารที่มีลักษณะแทรกแซงชีวิตส่วนตัวหรือความเป็นส่วนตัวของเด็ก การให้เด็กใส่หมวก ใช้ผ้าคลุมหน้า จะทำให้คนจำหน้าเด็กไม่ได้ หากแต่เกี่ยวข้องกับจิตใจของเด็กผู้ตกเป็นข่าวต่างหาก

สื่อมวลชนควรที่จะให้ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับจิตวิทยาพัฒนาการเด็กและครอบครัว ว่าเด็กวัยไหนจะมีความคิดอ่านอย่างไร จะกระทบกระเทือนใจกับเรื่องอะไรบ้าง ปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กจากข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมีอะไรบ้าง และการนำเสนอข่าวสารนั้น อย่างไรจึงจะพอดีไม่เป็นการละเมิดสิทธิเด็ก

ปริญญ์ ปราชญานุพร(2527) กล่าวว่าอิทธิพลของสื่อมวลชนประเภทต่างๆ เป็นสาเหตุสำคัญอย่างหนึ่งของอาชญากรรม เช่นหนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ วิทยุ หนังสืออ่านประเภทนิยาย นั้นช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้มีการประกอบอาชญากรรม และประทุษกรรม (DEL-INQUENCY) มากขึ้น

จากข้อมูลงานวิจัยพบว่า หนังสือพิมพ์มีส่วนส่งเสริมการกระทำผิดของเด็ก และเยาวชนมาเป็นเวลานานแล้ว ซึ่งสังเกตได้หลายกรณีด้วยกันดังนี้

1. หนังสือพิมพ์ช่วยส่งเสริมให้มีการกระทำผิด โดยโฆษณาเผยแพร่อาชญากรรมอยู่ทุกเมื่อ เชื้อวัน โดยการยกย่องสรรเสริญอาชญากรคนสำคัญ และโดยวิธีการเสนอข่าวอาชญากรรม ใ้เห็นเป็นเรื่องชวนหัว
2. หนังสือพิมพ์แทรกแซงระบบการให้ความยุติธรรมในคดี โดยการบิดเบือนข้อเท็จจริงในคดี และการทำหน้าที่คล้ายกับเป็นผู้พิพากษาเสียเอง เช่น ทำนายผลของคดีจะเป็นไปในรูปแบบใด และโดยการให้ข่าวคราวล่วงหน้าแก่ประชาชน ซึ่งรวมทั้งเหล่าอาชญากรรมด้วยว่าเจ้าพนักงานตำรวจ และอัยการมีแผนในการดำเนินคดีอย่างไรบ้าง
3. ข่าวอาชญากรรมที่หนังสือพิมพ์ประโคมจนเกินเลยความจริงเสมอ ทำให้ผู้อ่านเสื่อมความศรัทธาในคุณค่าของกฎหมายและกฎเกณฑ์ของสังคม ตลอดจนความเป็นระเบียบทางสังคม
4. หนังสือพิมพ์ก่อให้เกิดความโกลาหล อลหม่านขึ้นในหมู่ประชาชนเกี่ยวกับคดีอาชญากรรมบางประเภท ซึ่ง สภาวการณ์เช่นนี้ย่อมเป็นอุปสรรค ต่อการดำเนินคดีในศาลเพราะเป็นการขัดขวาง ไม่ให้ผู้พิพากษาสามารถทำหน้าที่ เพื่อความยุติธรรมของทุกฝ่ายอย่างเต็มที่ และทำให้วิธีการป้องกันอาชญากรรมสำเร็จผลได้ยาก
5. ปปรากฏการณ์ที่เรียกกันว่า “คลื่นอาชญากรรม”(CRIME WAVE) ย่อมเป็นผลผลิตของหนังสือพิมพ์อย่างแท้จริง กล่าวคืออาชญากรรมชนิดที่สันตะเทือนอารมณ์ของประชาชน คดีหนึ่งได้ถูกนำมาแพร่ให้ประชาชนทราบทางหนังสือพิมพ์ในชุมชนแห่งหนึ่ง ต่อมาได้เกิดคดีประเภทเดียวกันขึ้นในชุมชนอื่น ซึ่งก็ได้ปรากฏเป็นข่าวใหญ่ในหน้าหนังสือพิมพ์เช่นเดียวกัน ประชาชนผู้อ่านเกิดความหวาดวิตกถึงอิทธิพลของอาชญากรในคดีนั้นๆ และความรู้สึกเช่นนี้ก็ถูกลามแผ่ขยายไปทั่ว ขณะเดียวกันอาชญากรรมอื่นๆ ที่ได้อ่านข่าวทำนองนี้และไม่แน่ว่านักก็อาจกระทำความผิดแบบที่ปรากฏเป็นหัวข่าวก็ได้

เหตุผลสำคัญที่สุด ที่ทำให้หนังสือพิมพ์มุ่งแต่จะเร้าความรู้สึก หรือกระตุ้นอารมณ์ของผู้อ่านมากกว่าที่จะให้ความรู้และความเข้าใจ ในสถานการณ์ที่ทำให้เกิดอาชญากรรมก็คือ หนังสือพิมพ์มีลักษณะเป็นธุรกิจการค้าชนิดหนึ่ง ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่จะทำให้ได้มาซึ่งกำไรเป็นหลัก จนให้ความสำคัญต่อปริมาณการจำหน่าย มากกว่าสวัสดิภาพของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งของเด็กและเยาวชน

นิตยสาร (MAGAZINES) และหนังสือพอกเกตบุค (POCKET BOOK) เป็นหนังสือซึ่งซื้อหามาอ่านได้โดยง่าย และมีอิทธิพลชักจูงให้เยาวชนโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ที่อยู่ในวัยรุ่นหนุ่มสาวอาจจะประพฤตินทางที่ผิด หรือประพฤตินสิ่งที่ไม่สมควรแก่วัยอันควรได้ ซึ่ง

หนังสือเหล่านี้มักลงเรื่องนวนิยายหลายรสด้วยกัน แต่ที่เห็นอย่างเด่นชัดที่สุด มีอยู่ 3 ชนิดด้วยกัน เช่น

1. เรื่องกามารมณ์ที่รุนแรงเผด็จร่อน ซึ่งบางเรื่องจัดอยู่ในชั้นลามกอนาจาร
2. เรื่องที่หวาดเสียวสยดสยองจิตใจ
3. เรื่องของความทารุณโหดร้ายเยี่ยงสัตว์ป่า

นอกจากเนื้อเรื่องจะไม่สร้างสรรค์แล้ว ภาษาที่ใช้ส่วนมากยังมีความหมายที่ไม่สุภาพ มีความหมายกำกวม หรือเป็นคำศัพท์แสลง ทำให้เกิดการใช้ภาษาที่ไม่ถูกต้อง สำหรับนิตยสารรายคานัน นั้น สามารถดึงดูดความสนใจให้ซื้อมากกว่าหนังสือปกปกคลุม เพราะลงเรื่องหลายรส พร้อมกับมีรูปภาพสอดสีประกอบด้วยทั้งภาพเขียนและภาพถ่าย ภาพเหล่านี้ส่วนใหญ่ชักจูงใจให้เยาวชนผู้อ่านฝักใฝ่ในเรื่องเพศเร็วเกินวัย

สำหรับเยาวชนเพศหญิงนั้นอยู่ในฐานะที่อันตรายยิ่งกว่า เนื่องจากการสูญเสียพรหมจรรย์ อาจนำมาซึ่งการกระทำผิดทางอาญาบางอย่างได้ในภายหลัง เช่นการทำแท้ง หรือการฆ่าทารกเพิ่งคลอดก็ได้

อย่างไรก็ตาม แม้วากลุ่มเป้าหมายของหนังสือ จะมุ่งไปที่เยาวชนที่อยู่ระดับที่มีการศึกษาสูง จนถึงขั้นระดับมหาวิทยาลัย หรือลูก้าที่เป็นผู้ใหญ่ก็ตาม แต่เด็กหรือเยาวชนที่เป็นผู้ที่ยังไม่มีความรู้และวิจรณ์ญาณทางด้านความคิดที่ดีพอ ก็มีโอกาที่จะหาซื้ออ่านได้โดยเสรี และจากการศึกษาถึงเนื้อหาของนิตยสาร และหนังสือประเภทนี้ ได้พบว่ามีการสอนให้รู้จักวิธีการอันไม่เหมาะสม ที่จะนำมาใช้ในความสัมพันธ์ระหว่างเพศของเยาวชน ยิ่งกว่านั้นนวนิยายบางเรื่อง ยังแนะแนวทางอันน่าบัดสีในการกระทำผิดทางเพศ เรื่องเหล่านี้ทำให้เยาวชนมีจิตใจหมกมุ่นในเรื่องกามารมณ์เร็วเกินวัย และบางรายอาจถูกนวนิยายกระตุ้นให้กระทำผิดทางเพศที่จัดได้ว่าเป็นความผิดร้ายแรงตามกฎหมายอีกด้วย เช่นการข่มขืนกระทำชำเรา

4. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมและการกระทำที่รุนแรง (SOCIAL LEARNING AND THE VIOLENCE THORIES)

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมและการกระทำที่รุนแรง เป็นทฤษฎีหนึ่งที่มีความสำคัญในกระบวนการวิชาทางการสื่อสารมวลชน

KLUCKHORN ได้กล่าวว่าตามกระบวนการ 'SOCIALIZATION' นั้น วัฒนธรรมมีส่วนเกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์ และจะมีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ โดยเป็นตัวกำหนด หรือเป็นตัววางเงื่อนไขว่าอะไรบ้างที่เด็กควรจะได้รับ การสั่งสอน และอะไรบ้างที่ควรจะเรียนรู้ ซึ่งแต่ละวัฒนธรรมจะมุ่งหวัง ที่จะอบรมสมาชิกให้ประพฤติปฏิบัติตามแนวทางที่เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม SOCIALIZING AGENTS จะมีส่วนกำหนดขอบเขต ของประสบการณ์และสถานการณ์ที่บุคคลต้องการที่จะมีส่วนร่วม และต้องการที่จะเรียนรู้

การเรียนรู้ เป็นกระบวนการซึ่งพฤติกรรมมีการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากสังคมมนุษย์ ทุกสังคม ต่างมีกฎเกณฑ์ที่จะคอยจำกัดขอบเขตแนวทางการแสดง ความก้าวร้าวและจำกัดชนิดของความก้าวร้าว

ทั้งนี้ SEARS MACCOBY AND LEVIN(1957) กล่าวว่า เด็กส่วนมากที่มีความก้าวร้าว มักจะประวัติดูถูกลงโทษอย่างรุนแรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหมู่เด็กผู้ชาย ทั้งยังมีข้อบ่งชี้ที่ว่า บรรดาเด็กที่มีนิสัยก้าวร้าว มักจะกลายเป็นคนเก็บกด ขอมแพ้ง่าย

การเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งที่มีบทบาทต่อการผลักดันให้เกิดพฤติกรรมขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากการเรียนรู้ เป็นสิ่งเกี่ยวข้องกับกิจกรรมของมนุษย์ทั้งหมด ดังนั้นการได้พบกับ ประสบการณ์ ที่รุนแรง(VIOLENCE) เช่นการใช้กำลังทำร้ายจากภาพยนตร์ โทรทัศน์ เนื้อหาจากหนังสือพิมพ์ หรือสิ่งแวดล้อมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน จะเป็นผลแห่งการชักนำไปสู่การแสดง ความก้าวร้าวได้ง่าย

BERKOWITZ(1964)กล่าวว่าความก้าวร้าวสามารถ จะชักนำไปสู่บุคคลที่มีความประพฤติ ปฏิบัติแบบรุนแรงมากกว่า ที่จะช่วยระบายความรู้สึกอยากก้าวร้าวที่บุคคลผู้นั้นมีอยู่ และโดยข้อเท็จจริงแล้วการแสดงออกแบบรุนแรงก้าวร้าวที่เห็นจากสื่อต่างๆ จะสามารถกระตุ้นให้ ประพฤติปฏิบัติก้าวร้าวตามอย่างได้ทั้งนั้น ไม่ว่าจะเป็คนปกติหรือคนที่มึปัญหาทางอารมณ์ เพียงแต่ว่าคนปกติธรรมดาจะแสดงออกเช่นนั้น เมื่อมีเหตุการณ์ที่เหมาะสมหรือเมื่อมี เงื่อนไขที่เหมาะสม

BERKOWITZ ยังกล่าวอีกว่าการได้เห็นความก้าวร้าวรุนแรง จะทำให้บุคคลเกิดความ รู้สึกในทางรุนแรงมุ่งร้ายเพิ่มขึ้นไม่ใช่ลดลง คนคูที่มีปัญหาทางอารมณ์อยู่แล้ว หรือที่กำลัง

โกรธแค้นอยู่แล้ว เมื่อมาดูหรือเห็นข้อมูลจากสื่อมวลชนในรูปแบบต่างๆ เพิ่มขึ้น ก็จะยิ่งเพิ่มความโน้มน้าวเชิงที่จะรู้สึกอยากไปโจมตีต่อสู้กับคนที่เคยทำให้หงุดหงิด

ทั้งนี้การเรียนรู้ส่วนใหญ่ จะมีความคิดเห็นว่าความก้าวร้าวเป็นสิ่งที่มนุษย์เรียนรู้ รวมทั้งการเรียนรู้ที่จะรัก เกลียดหรืออิจฉาริษยา

คอลลาร์ด มิลเลอร์(DOLLARD MILLER)ชี้ให้เห็นว่า พฤติกรรมก้าวร้าวมักจะเกิดต่อเนื่องจากความคับข้องใจ มักจะหาทางออกด้วยการแสดงความก้าวร้าวด้วยวิธีใดวิธีหนึ่งอยู่เสมอ

ลักษณะหนึ่งที่ได้จากการกระทำที่รุนแรง ซึ่งสามารถแสดงออกในเชิงพฤติกรรมเชิงก้าวร้าว สามารถแยกเป็น 2 ลักษณะใหญ่ๆ คือ

1.ความก้าวร้าวที่มีต่อสิ่งเร้าภายนอก ส่วนใหญ่จะแสดงออกมาในรูปแบบของการทำร้ายผู้อื่นหรือสิ่งของ ซึ่งอาจแสดงตั้งแต่การชกข้างฝา ทำลายของไปจนกระทั่งถึงการปล้นฆ่า เป็นต้น โดยเฉพาะในเรื่องของความก้าวร้าวรุนแรง

นักจิตวิทยาพบว่าพฤติกรรมเช่นนี้จะมีในเพศชายมากกว่าเพศหญิงถึงเจ็ดเท่าตัว และส่วนใหญ่ จากการศึกษาบุคลิกภาพ ผู้ที่เรียกว่าฆาตกร มักปรากฏว่าบุคคลเหล่านี้มิได้มีลักษณะโหดร้าย ตรงข้ามบุคคลที่สามารถทำความผิดชนิดที่รุนแรงที่สุดนี้ คือคนปกติธรรมดาที่ออกจะมีท่าทางเรียบร้อย

2.ความก้าวร้าวที่มีต่อตนเอง จัดเป็นความก้าวร้าวอีกประเภทหนึ่งที่เป้าหมายของการกระทำคือตนเอง ซึ่งสามารถแบ่งได้หลายระดับ คือตั้งแต่ไม่รุนแรง เช่นชอบทำร้ายตนเอง เช่นพวก MASOCHISM ที่พยายามลงโทษตัวเองอยู่ตลอดเวลาหรือมีความสุขที่ตนเองทุกข์ทรมาน จนถึงขั้นรุนแรง ได้แก่ฆ่าตัวตาย(SUICIDE)

LORENZ กล่าวว่าคนเรามีสัญชาตญาณก้าวร้าวเหมือนสัตว์ แต่มนุษย์ดีกว่าสัตว์อื่นๆ ด้วยเหตุที่มนุษย์มีความคิดความจำส่วนสัตว์ไม่มีความคิดความจำ หรือมีก็น้อยกว่ามาก และในช่วงสั้น สัตว์มีความก้าวร้าวเฉพาะหน้าไม่มีการเก็บกดเอาไว้หรือนำไปคิดอีก แต่มนุษย์เก็บไปคิด แล้วเกิดความก้าวร้าวต่อเนื่องได้เสมอ

MILLER&DOLLARD(1941)ยังกล่าวอีกว่าพฤติกรรมที่ก้าวร้าวรุนแรง ยังมาจากการเลียน โดยไม่รวมถึงพฤติกรรมแอมแปงที่เกิดขึ้นด้วยความบังเอิญ ดังนั้นการเลียนแบบจึงมีความเกี่ยวข้องอย่างมาก กับการมีอิทธิพลระหว่างบุคคล ซึ่งหมายถึงการที่บุคคลหนึ่งมีอิทธิพลกับอีกบุคคลหนึ่ง

MILLER&DOLLARD(1941) ได้กล่าวถึงกระบวนการเรียนรู้ ที่จะสามารถนำไปสู่ลักษณะของการเลียนแบบ ซึ่งจะมีองค์ประกอบ ดังนี้

1.แรงขับหรือแรงผลักดัน (DRIVE) การเรียนรู้มักจะเกิดขึ้นในขณะที่มีแรงผลักดันที่รุนแรง พอที่จะบังคับให้ก่อปฏิกิริยาได้ แรงผลักดันในที่นี้จะสามารถกระตุ้นสภาวะทางร่างกายให้ถูกกระตุ้นอย่างแรง จนมีการกระทำตอบสนอง

2.สิ่งเร้า(STIMULUS) เป็นเสมือนวัตถุหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ที่มีอยู่ในสภาพแวดล้อมซึ่งบุคคลสามารถที่จะสร้าง หรือกำหนดการแสดงให้เห็นถึงภาพพจน์ เพื่อที่จะตอบสนองทางด้านอารมณ์ และเป็นตัวกำหนดรูปแบบของการปฏิบัติตอบ

3.การตอบสนอง (RESPONSE) เป็นการปฏิกิริยาทางพฤติกรรมอย่างหนึ่งที่แสดงการตอบรับ เมื่อได้รับแรงกระตุ้นจากสิ่งเร้า ทั้งที่สามารถสังเกตเห็นได้ และไม่สามารถสังเกตเห็นได้ จากการกระทำ

4.การเสริมแรง (REINFORCEMENT) หมายถึงการให้ผลตอบแทนที่ดี เมื่อการตอบสนองเป็นที่น่าพึงพอใจ และบ่อยครั้งที่การเสริมแรงสามารถได้รับการตอบสนองที่ดี และสามารถปรับตัวเพื่อแปลงสภาพเพื่อกลับกลายเป็นนิสัย ในทางตรงกันข้าม หากการตอบสนองใดๆ ได้รับการลงโทษ การกระทำนั้นก็จะไม่เกิดขึ้นอีก การเสริมแรงจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การเรียนรู้เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

5.การเก็บรักษาผล(RETENTION) เป็นขั้นสุดท้ายของกระบวนการการเรียนรู้ ผลของการตอบสนองที่ได้รับจากแรงเสริม ทั้งในทางบวกและในทางลบ จะถูกส่งมาเก็บไว้ที่ส่วนความทรงจำของสมอง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแสดงพฤติกรรม ครั้งต่อไป แต่หากข้อมูลที่เก็บไว้ไม่ได้มีการนำมาใช้ เมื่อเวลาผ่านไปก็จะทำให้ถูกลืมเลือนหายไป

ออตโต เอ็น จาร์เสน (OTTO N. JANSEN) ได้กล่าวถึงลักษณะของความรุนแรงในสื่อมวลชนไว้ 3 ประการคือ

1. ลักษณะทางจิตวิทยา หมายถึงการระบายโดยการแสดงออกถึงอำนาจหรือการบังคับ ตลอดจนการแสดงถึงความไร้เหตุผลและรูปแบบการฆาตกรรม
2. ลักษณะทางศีลธรรม หมายถึงการล่วงละเมิดทรัพย์สินและเสรีภาพของบุคคลอื่น
3. ลักษณะทางการเมือง หมายถึง การบังคับจกฉวยอำนาจหรือการใช้อำนาจในทางที่ผิดไปสู่จุดที่ต้องห้าม

เฮร์เบิร์ต ออตโต (HERBERT A. OTTO) ได้ทำการศึกษาเรื่องเพศกับความรุนแรงบนแผงหนังสือพิมพ์ พบว่ามีสื่อสิ่งพิมพ์ 3 ประเภท ได้แก่ หนังสือพิมพ์รายวันในเมือง นิตยสารเฉพาะกลุ่มและหนังสือปกอ่อน พบว่าหนังสือพิมพ์รายวันในเมือง ได้มีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเพศ และความรุนแรงในปริมาณมากกว่า หนังสือพิมพ์ขนาดเล็ก ส่วนนิตยสารเฉพาะกลุ่มนั้น นิตยสารผู้ชาย นิตยสารตำรวจ นิตยสารสืบสวนสอบสวน ได้เน้นการนำเสนอเรื่องเพศ และความรุนแรงมากกว่านิตยสารประเภทอื่นๆ หนังสือปกอ่อนแนวรักรๆ ใครๆ และแนวชาดิสัม จะมีการนำเสนอเรื่องเกี่ยวกับเพศและความรุนแรงมากกว่าหนังสือพิมพ์ปกอ่อนแนวอื่นๆ

พินิจ สุภมัสศอุ้งกูร (2528) กล่าวว่า นิตยสารเสนอเรื่องเพศศึกษา ในรูปแบบนวนิยายมากที่สุดและเนื้อหาส่วนใหญ่ เป็นเรื่องวิธีปฏิบัติทางเพศมากที่สุด ส่วนหนังสือพิมพ์นั้น ยังเน้นการเสนอข่าวอาชญากรรมทางเพศด้วย และเนื้อหาส่วนใหญ่ เป็นเรื่องวิธีปฏิบัติทางเพศ โดยเฉพาะเรื่องเพศในวัยรุ่นมากที่สุด

ในส่วนของพฤติกรรมการเลียนแบบ (IMITATIVE BEHAVIOR) นั้นได้ถูกจัดเป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งของสังคมการเรียนรู้ทางสังคม เป็นเรื่องที่บุคคลหนึ่งมีอิทธิพลต่ออีกบุคคลหนึ่ง โดยบุคคลแรกจะเป็นเสมือนตัวแบบ (MODEL) ให้อีกบุคคลหนึ่งลอกเลียนแบบ

พฤติกรรมการเลียนแบบนี้ สามารถแยกได้ 2 ประเภท คือ

1. การเลียนแบบทำนองเป็นไปเอง (BEHAVIORAL CONTAGION) การเลียนแบบประเภทนี้ได้แก่กรณีที่บุคคลหนึ่งลอกเลียนแบบ พฤติกรรมของอีกบุคคลหนึ่งอย่างมิได้เจตนา

เป็นการเลียนแบบตามความรู้สึกตามธรรมชาติ พฤติกรรมการเลียนแบบ เป็นไปโดยการ ทำซ้ำ หรือแสดงพฤติกรรมซ้ำกับตัวแบบ เพราะอยากจะเลียนแบบ

2. การเลียนแบบจากการเรียนรู้โดยการสังเกต(OBSERVATIONAL LEARNING) การเลียนแบบประเภทนี้ เป็นแบบที่บุคคลหนึ่งพิจารณา หรือประเมินพฤติกรรมของเขาเทียบกับบุคคลที่เป็นแบบ เพื่อเรียนรู้พฤติกรรมที่เหมาะสมกับสถานการณ์ เช่นการไปต่างถิ่นแล้วมีการสังเกตพฤติกรรมของเจ้าของถิ่น เพื่อทำตาม เพื่อการปรับตัว เพื่อจะได้ไม่ทำผิดและเพื่อเข้ากับคนอื่นในสังคมนั้นได้

5. ทฤษฎีจิตวิทยาสังคม(SOCIAL PSYCHOLOGY THEORY)

จิตวิทยาสังคม(โยธิน ศันสนยุทธ:2529) หมายถึง ความคิด ความรู้สึกและการกระทำของปัจเจกบุคคลอยู่ใต้อิทธิพลของผู้อื่นอย่างไร ไม่ว่าผู้อื่นจะอยู่ด้วยจริงหรืออยู่ด้วยโดยจินตภาพหรือ ส่อถึงการอยู่ด้วย

ทฤษฎีหลักของจิตวิทยาสังคมมีพื้นฐานมาจาก 5 แนวทางด้วยกัน คือทฤษฎีพันธุศาสตร์ ทฤษฎีการเรียนรู้ ทฤษฎีการรู้การเข้าใจ ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ และทฤษฎีบทบาท โดยไม่มีทฤษฎีในแนวใดแนวหนึ่ง แต่เพียงแนวเดียวที่สามารถอธิบายพฤติกรรมได้ทั้งหมด แต่เมื่อทฤษฎีในแนวต่างๆ ได้ถูกนำมาพิจารณาเข้าด้วยกัน ก็จะสามารถให้คำอธิบาย เกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางสังคม และจิตวิทยาอย่างสมบูรณ์

ทฤษฎีพันธุศาสตร์ ถือเป็นส่วนหนึ่งในสาขาทฤษฎีจิตวิทยาสังคม โดยมีองค์ประกอบของพฤติกรรมส่วนใหญ่เกิดจากสาเหตุโดยกำเนิด KONRAD LORENZ(1966) กล่าวว่าพฤติกรรมก้าวร้าวเป็นการแสดงออกทางสัญชาติญาณแรงขับความก้าวร้าวที่ติดมาจากกำเนิด เกิดขึ้นจากความต้องการที่จะต่อสู้เพื่อการอยู่รอดของตนเอง

ทฤษฎีการเรียนรู้ เป็นอีกสาขาหนึ่งที่แตกแขนงมาจากพื้นฐานทางจิตวิทยา โดย เน้นบทบาทของสถานการณ์ และสภาพแวดล้อมในการก่อให้เกิดพฤติกรรม ทฤษฎีการเรียนรู้ได้วิเคราะห์พฤติกรรมทางสังคม ในความหมายของความสัมพันธ์กันของสิ่งเร้า และการตอบสนอง ซึ่งถือเป็นการอธิบายปรากฏการณ์ทางจิตวิทยาสังคมมากมาย เช่นการก้าวร้าว การช่วยเหลือ และการสร้างการรับรู้การแสดงความคิดเห็น

ทฤษฎีการเรียนรู้ จะต้องเป็นปฏิสัมพันธ์ (INTERACTION) กันระหว่างเหตุการณ์ 2 อย่าง คือ

1. เหตุการณ์ที่เป็นสิ่งเร้า (STIMULUS EVENTS) ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวมนุษย์ การศึกษาในเรื่องสิ่งเร้านี้ นักจิตวิทยา จะให้ความสำคัญกับเรื่องระดับความมาก-น้อย (INTENSITY) ของสิ่งเร้า นั้น และระยะเวลา (DURATION) ของการเกิดสิ่งเร้า
2. การตอบสนอง (RESPONSE EVENTS) การตอบสนองของพฤติกรรมเฉพาะอย่างที่สามารถสังเกตเห็นได้ ในสภาพการณ์ใดสภาพการณ์หนึ่ง

อย่างไรก็ตามในบางส่วนของทฤษฎีทางจิตวิทยานั้น อาจเป็นทฤษฎีที่แตกรากฐานมาจากจิตวิทยาเกสทอลต์ (GESTALT PSYCHOLOGY) ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (PSYCHOANALYTIC THEORIES) ซึ่งเป็นพื้นฐานมาจากทฤษฎีของ فروยด์ โดยได้มองว่าพฤติกรรมทางสังคม ควรได้รับการพิจารณาในความหมาย ของกระบวนการจิตใต้สำนึก ซึ่งเป็นเรื่องยากลำบาก ที่จะก่อให้เกิดข้อประจักษ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ ส่วนทฤษฎีบทบาท (ROLE THEORIES) ถือว่าเป็นพฤติกรรมที่ถูกอธิบายการอ้างถึงบทบาท และความคาดหวังของมนุษย์ที่มีส่วนในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

ในปัจจุบันวิวัฒนาการการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ได้ดำเนินการเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นผลมาจากสื่อมวลชนในปัจจุบันมีการนำเทคโนโลยีมาใช้กันอย่างกว้างขวาง และได้รับการพัฒนาปรับปรุงให้เข้ากับระบบการสื่อสารอยู่ตลอดเวลา คุณลักษณะของสื่อในปัจจุบันจึงมีลักษณะเป็น 5 รูปแบบ ได้แก่

1. ในเรื่องของปริมาณข้อมูลมีมากขึ้น มีการผันแปร (VARIATION) อย่างรวดเร็ว การรับรู้ทางจิตวิทยาสังคมกับการรับรู้ในข้อมูลข่าวสาร อาจจะมีความสัมพันธ์มากขึ้น คุณลักษณะการรับรู้ทางสื่อจึงควรมีความต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความทันสมัยในข้อมูลและความสำเร็จในข้อมูล (PERFACETION)

2 แหล่งข้อมูลที่ได้มีหลายแหล่ง (DATA SOURCE) ซึ่งหมายถึงข้อมูลข่าวสารมีหลากหลายแตกต่างกัน ทั้งในด้านระบบสื่อ และเนื้อหา รวมถึงรูปแบบเป้าหมายที่สื่อต้องการเสนอไปยังผู้รับสาร กระบวนการทางด้านเทคนิควิทยายุคขั้นสูงถูกนำมาประยุกต์ใช้กับสื่อเพื่อใช้ในการ

ผลิต มีการจัดแต่งข้อมูลเพิ่มขึ้นในลักษณะของ(MANIPULATE DATA) เช่นการทำโพล การสำรวจความคิดเห็นการทำประชามติ วิธีการเหล่านี้จะมีความซับซ้อนทั้งทางเทคนิค และวิธีการ เมื่อนำเผยแพร่ทางสื่ออาจทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้ และจะส่งผลกระทบต่อผู้รับสาร ซึ่งเป็นเด็กและเยาวชนที่เป็นผู้บริโภคเข้าไป

3. ข้อมูลข่าวสารเป็นสาธารณะ(PUBLIC GOODS) ข่าวสารที่ได้มาโดยไม่ต้องเสียเงิน ข่าวสารเหล่านี้บางครั้งเป็นข้อมูลดิบ ที่ยังไม่ได้มีการกล่อมเกลา ซึ่งเมื่อนำเสนอไปยังผู้รับสาร โดยมีได้มีการคำนึงต่อผลกระทบ เมื่อเด็กและเยาวชนแสดงการรับรู้ (COGNITIVE) ข่าวสารเหล่านี้ ก็จะสามารถก่อให้เกิดพฤติกรรมและกระบวนการคิดที่ผิดเพี้ยนไปได้

4. จากความหลากหลายของสื่อ ทั้งสื่อที่เป็นสิ่งพิมพ์และที่ไม่เป็นสิ่งพิมพ์ แต่ทั้งสองสื่อนี้ สามารถจะหลอมรวมกันได้ การสื่อข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ INTERNET วิทยุ โทรทัศน์ ไม่มีพรมแดน ขอบข่าย ที่ควบคุมจะต่างกันออกไปด้วย เช่น อิทธิพลของอินเทอร์เน็ต ซึ่งเริ่มแพร่หลายมากขึ้นในปัจจุบันนี้ มีการนำสื่อลามก หรือวิธีการที่รุนแรงต่างๆ เผยแพร่ลงบนใน HOMEPAGE และ WEB SIDE ต่างๆ จึงควรเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมเพราะสื่อจะมีทั้งดีและด้านไม่ดี

5. ในเรื่องของระดับการเรียนรู้และการรับรู้ของผู้บริโภค จากสภาพของภูมิหลังทางครอบครัว ทักษะ ประสบการณ์ที่ต่างกันทางด้านการศึกษา เป็นการนำไปสู่ปัจจัยทางสังคมจิตวิทยาที่มีความแตกต่างกัน ระหว่างเยาวชนในแต่ละกลุ่มสังคม

ในทางจิตวิทยา (HOVLAND:1959) ได้ทำการศึกษาพบว่า สภาพทางสังคมจะมีส่วนทำให้มีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเดิมได้ ทั้งนี้ผลลัพธ์ที่เกิดจากบางสิ่งบางอย่างที่เกิดขึ้นภายในสังคม จะสามารถส่งผลในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของมนุษย์ได้

อัลเฟรด แอกเลอร์ ได้กล่าวถึงเป้าหมายของชีวิตมนุษย์ ว่ามนุษย์มีความปรารถนาที่จะกระทำทุกอย่างให้บรรลุเป้าหมายของชีวิต เป็นต้นว่าต้องการเรียนให้สำเร็จ ต้องการมีงานทำ ต้องการแต่งงานมีครอบครัวมีบ้านเป็นของตนเอง

ลักษณะวิธีการดำเนินชีวิต จะผสมผสานกันระหว่างลักษณะหลายๆ ลักษณะ ซึ่งแต่ละลักษณะ จะมีจุดเด่นที่เหนือลักษณะอื่นๆ เช่นถ้าบุคคลนั้นเห็นแก่ตัว ส่วนใหญ่ในการกระ

ทำพฤติกรรมของบุคคลนั้นจะปรากฏ "ความเห็นแก่ตัว" ประปรนมากับการกระทำอื่นๆ การแสดงพฤติกรรมจะเห็นได้ชัดไม่ว่าจะเป็นการรับรู้ การแสดงความคิดเห็น การแสดงความรู้สึกก้าวร้าวและการกระทำต่างๆ จะแสดงออกในลักษณะคิดถึงแต่ตัวเอง

รูปแบบต่างๆ ของวิถีชีวิต ตามแนวคิดของแอกเลอร์ นั้นสามารถมองได้ว่ามนุษย์จะมีวิถีชีวิตที่จะถูกปลูกฝัง สร้าง หรือถูกพัฒนาขึ้น และจะค่อยๆ เพิ่มมากขึ้นหรือยุ่งยากขึ้น และจะเป็นเอกลักษณ์ยิ่งขึ้นเมื่อเด็กพัฒนาขึ้นตามวัย สิ่งสำคัญสิ่งหนึ่งซึ่งมีอิทธิพลเหนือแบบวิถีชีวิตของบุคคลคือ สิ่งแวดล้อมภายในครอบครัวซึ่งเด็กเติบโตขึ้นมา

แอกเลอร์ มีความเชื่อว่า มนุษย์ควรที่จะต้องมีการพัฒนาและสร้างความสมบูรณ์แบบให้กับตนเอง เพื่อที่เอาชนะความรู้สึกที่เป็นปมด้อยในสังคมนั้นๆ คุณสมบัติที่ดีที่มีต่อสังคม ซึ่งความรู้สึกเหล่านี้ จะทำให้อ่านใจความอยาก หรืออารมณ์ปรารถนาทั้งหลายยอมอ่อนลง และทำให้บุคคลนั้นกลายเป็นผู้ที่คำนึงถึงความต้องการของบุคคลอื่นๆ

6.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ATHEIDE และSNOW(1978) กล่าวว่า สื่อพยายามส่งสารที่มีความหมายไปสู่ผู้รับสาร และผู้รับก็ตีความหมายนั้น แต่สื่อไม่สามารถนำความจริงมาเสนอให้ครบทุกรูปแบบ เด็กจำนวนมากจึงมองเห็นความจริงบางอย่างที่สื่อไม่ได้นำเสนอ เช่นเด็กพบในชีวิตจริงว่าคนโกหกเอาตัวรอดได้ ซึ่งเด็กสามารถจะมองเห็นได้จากบุคคลใกล้ๆ ตัว จึงมีเด็กจำนวนมากแสดงให้เห็นถึงความไม่เชื่อทั้งหมดในสิ่งที่สื่อนำเสนอ และการวิจัยเชิงวิเคราะห์จำนวนมากชี้ถึงเนื้อหาของสื่อจำนวนมาก เสนอภาพของโลกที่ผิดไปจากชีวิตจริง

DONALD R. TAFT นักอาชญาวิทยากล่าวว่า เนื้อหาของหนังสืออ่านเล่นของเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ มักเกี่ยวกับอาชญากรรม การใช้กำลังทำร้ายหรือฆ่าฟันกันตาย ความหวาดเสียวสยดสยองและความโหดร้ายทารุณเยี่ยงสัตว์ป่า ซึ่งเป็นการแนะนำแนวคิดของผู้อ่านไปในทางที่ไม่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกระทำผิดกฎหมายและเรื่องวิตถารทางเพศ

สำหรับประเทศสหรัฐอเมริกา มีผู้จำแนกประเภทหนังสืออ่านเล่นสำหรับเด็กออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ประเภทการ์ตูนตลกเกี่ยวกับเรื่องสัตว์แบบของวอลท์ ดิสนีย์ และการ์ตูนตลกอื่นๆ
2. ประเภทการผจญภัย อาชญากรรม เรื่องลึกลับมหัศจรรย์ เรื่องเกี่ยวกับมนุษย์ผู้วิเศษ หรือมนุษย์กายสิทธิ์และเรื่องความก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์อนาคต
3. เรียกว่าประเภทหนังสือเกี่ยวกับการศึกษาที่เรียกว่า "CLASSIC"

ในส่วนของหนังสือพิมพ์อีกประเภทหนึ่ง ซึ่งเรียกกันว่า "หนังสืออ่านเล่น" สำหรับเด็ก (COMIC BOOK) หรือที่เราเรียกกันว่า หนังสือการ์ตูน ในปัจจุบันได้มีการศึกษาและพบว่า ส่วนใหญ่เนื้อหาของหนังสือ มักจะเกี่ยวข้องกับอาชญากรรม การผจญภัย การใช้กำลังรุนแรง ความสยดสยองน่ากลัวต่างๆ ซึ่งเป็นเรื่องที่มีผลต่อจิตใจของเยาวชน และชักจูงใจให้เด็กประพฤติน่ากลัวในหลายลักษณะด้วยกัน

จากบทความของพระมหาสมัย จินตโฆสโก (สยามรัฐ 18 กรกฎาคม 2539 ,หน้า 7) กล่าวว่า สื่อสิ่งพิมพ์เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่เป็นเรื่องที่น่าห่วงในขณะนี้ ก็คือการโฆษณาวิธีดีโอการาโอเกาะตามหน้าหนังสือพิมพ์ว่ามีสรรพคุณอย่างไรอย่างนี้ มีสตรีเพศสาวสวย เช็กชี่นุ่งน้อยห่มน้อยให้ชมอย่างเปลื้องตา บางครั้งก็ใช้ศัพท์ที่ยั่วชวนจนเกินสุจริตที่จะบรรยาย ซึ่งเมื่อมองถึงการตีพิมพ์โฆษณาเชิญชวน เพื่อการเสพการบริโภคของประชาชนผู้ได้รับข่าวสารแล้ว คงไม่แตกต่างกับการโฆษณาสิ่งชั่วยุคามรมณ์ชั่วๆ โดยไม่ต้องแอบอ้างว่าเพื่อการฝึกร้องเพลง หรือเพื่อรักษาเพลงไทยไว้ให้ลูกหลานได้สืบทอดกัน

เรื่องสื่อสิ่งพิมพ์นั้น โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์รายวัน จำเป็นที่จะต้องทบทวนข้อความ ข้อเขียน รูปภาพต่างๆ ที่จะนำเสนอสู่สาธารณชนให้มากกว่านี้ หากเป็นข่าวจริงก็ขอให้เพียงข้อความข่าว แต่จะนำตีพิมพ์รูปภาพแบบสะใจของผู้พิมพ์ โดยไม่คำนึงถึงหัวอกของผู้เป็นข่าวเลยก็คงใช้ไม่ได้

สิ่งชั่วยุคามรมณ์ จะให้เด็กและเยาวชน เกิดกิเลสตัณหา และจะให้เยาวชนขาดการมีศีลธรรมและจริยธรรม และอาจกลายเป็นอาชญากรสังคมจนสร้างความยุ่งยากให้กับสังคม และหากสื่อมวลชนนำเสนอสิ่งที่ยั่วอย่างไร้ขอบเขตและขาดความตระหนักในความเหมาะสมในฐานะเป็นสื่อสารของสังคม การกระทำผิดของเยาวชนก็จะเพิ่มมากขึ้น โดยสื่อจะมีส่วน ในการกระตุ้นชั่วยุคามรมณ์ทางเพศจนมีพฤติกรรมที่ไม่สมควรแก่วัย

ปริญญ์ ปราชญานุพร (2527) กล่าวว่าหนังสือพิมพ์จะดีหรือเลว ขึ้นอยู่กับการเสนอข่าว ซึ่งการเสนอข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ ประเภทข่าวอาชญากรรมบางฉบับ มีส่วนชี้นำและส่งเสริมให้บุคคลประกอบการกระทำผิด แทนที่จะชักจูงให้ประพฤตินอนอยู่ในขอบเขตแห่งกฎหมายและศีลธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงาม อาทิ เช่นบรรยายวิธีการหรือแผนของอาชญากรอันเป็นแนวทางให้ผู้อื่นเอาเยี่ยงอย่าง กระทำตามได้หรือยกย่องผู้กระทำผิดเป็นเสมือนวีรบุรุษ อันเป็นการส่งเสริมความเก่งกาจของคนร้ายโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์

ส่วนหนังสืออ่านเล่นทั่วไป นั้นในบางประเภท นักไปในทางลามกอนาจารและก่อให้เกิดการชั่วๆ และเป็นการเพาะนิสัยที่ไม่ดีงามแก่เด็กและเยาวชน ซึ่งยังหย่อนในด้านของประสบการณ์และความรู้สึกผิดชอบได้ง่าย อีกทั้งยังเป็นสิ่งที่โน้มน้าวใจให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิดกฎหมายต่อไปได้

ปัจจุบันหนังสือพิมพ์และหนังสืออ่านเล่น เป็นสิ่งที่ขาดเสียไม่ได้สำหรับมนุษย์ทุกเพศทุกวัย เพราะนอกจากจะเป็นการส่งเสริมให้ความรู้แก่ประชาชนผู้อ่านทั่วไปแล้ว ยังเป็นสื่อกลางที่สร้างความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐบาลกับประชาชน ที่จะนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติ และเป็นการสะท้อนภาพของสังคมอย่างหนึ่ง

นิตา ชูโตและคณะ(2526) กล่าวว่าหนังสือเป็นเครื่องสะท้อนของสังคม เมื่อเด็กอ่านหนังสือย่อมจะได้รับการเรียนรู้ถึงแบบอย่างและบรรทัดฐานของสังคมที่หนังสือในสังคมนั้นๆ สะท้อนรูปแบบให้เห็น การกระทำ ข้อควรประพฤติปฏิบัติ กฎเกณฑ์ ศีลธรรม จรรยา มารยาท รวมไปถึงแบบแผนการปกครองกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่คนในสังคมนั้นๆ กำหนดขึ้น

วิชา มหาคุณ (สยามโพสต์ วันที่ 29 กันยายน 2538 หน้า 5) กล่าวว่า บทบาทที่สำคัญของสื่อมวลชนคือการเป็นผู้ตรวจสอบเจ้าหน้าที่ทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ อัยการ และผู้พิพากษาและเจ้าหน้าที่ศูนย์และสถานสงเคราะห์เด็ก มิให้กระทำการทารุณกรรมหรือละเลยการคุ้มครองสิทธิของเด็กที่พึงได้ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย

อุไร สิงห์ไพบูลย์พร (บ้านเมือง วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2540)กล่าวว่า การนำเสนอข่าวของสื่อมวลชน ยังคงเป็นการละเมิดสิทธิเด็กโดยไม่รู้ตัว เช่นการนำเสนอภาพของการถูกทารุณกรรมทางเพศออกมาสู่สายตาสาธารณชนอย่างไม่เหมาะสม ซึ่งสิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดความกระทบกระเทือนต่อสภาพจิตใจของครอบครัว และตัวเด็กเป็นอย่างมาก จนในบาง

กรณีเด็กและครอบครัวไม่สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข ดังนั้นก่อนนำเสนอข่าวสื่อมวลชนควรทำความเข้าใจ และตระหนักถึงสิทธิเด็กอย่างถ่องแท้ เพื่อให้เป็นการนำเสนอข่าวอย่างเหมาะสม

ในบางกรณีสื่อเป็นตัวการขัดขวางเด็กกลับคืนสู่สังคมหรือครอบครัว โดยการนำเสนอข่าวได้ทำให้เด็กกลายเป็นแพะรับบาป

อลงกรณ์ เหมือนดาว กล่าวว่าสื่อรังแกเด็ก แต่ทำไปโดยไม่ได้มีการเจตนาเช่นเดียวกับฝ่ายเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการทำแผนประทุษกรรมหรือการชี้ตัวพยาน มักจะดำเนินการไปตามความเคยชิน โดยปราศจากการมองผลกระทบไปถึงเด็กผู้เสียหายเวลาเดียวกันนักข่าวหรือช่างภาพ หากไปกระทำกรที่แตกต่างออกไปจะถูกมองว่าเป็นแกะดำ

สุภาวดี หาญเมธี กล่าวว่าวิชาชีพสื่อมวลชนปัจจุบันมีธุรกิจเข้ามาเจือปน หากปล่อยให้ธุรกิจนำหน้า สื่อก็จะหมดความศักดิ์สิทธิ์น่าเชื่อถือ ตนยังเชื่อในปรัชญาของการสื่อสารมวลชนซึ่งมีความพิเศษในตัวเอง โดยมีองค์ความรู้เชิงปรัชญาเคลือบแฝงอยู่ในข่าวสารและวิธีการเผยแพร่สู่ผู้รับสาร ดังนั้นคนทำข่าวจึงต้องมีความพร้อมและมีศักยภาพสูง แต่แม้จะมีความพร้อมและมีศักยภาพที่ดี เวลาเดียวกันคนทำข่าวก็จะต้องเผชิญกับสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้ออำนวย โดยเฉพาะยังต้องแข่งขันต่อสู้ภายในองค์กร

สรรพสิทธิ์ คุมประพันธ์ (สยามโพสต์ 6 มกราคม 2540 หน้า 25) กล่าวว่าสื่อมวลชนนั้นมีอิทธิพลทั้งในด้านทางบวกและทางลบ โดยทางบวกนั้นสื่อมวลชนได้สร้างสรรค์สิ่งดีๆ เป็นกระจกส่องสะท้อนปัญหาในสังคม ก่อให้เกิดการร่วมกันแก้ไขช่วยสนับสนุนผู้ปฏิบัติงานได้เกิดกำลังใจ เวลาเดียวกันสื่อมวลชนก็กลับเป็นตัวกลางช่วยและซ้ำเติมเด็กผู้ประสบเคราะห์ก่อให้เกิดผลเสียหายทั้งทางร่างกายและจิตใจ หลายครั้งพบว่าในกรณีเด็กถูกล่วงเกินทางเพศตกเป็นข่าว เด็กเกิดทุกข์เศร้าสร้อยเกิดภาวะกดดันจนถึงขั้นฆ่าตัวตายก็มีมาก

สำหรับบทบาทของครอบครัว ครอบครัวถือเป็นสถาบันแรก ที่ให้การอบรมเลี้ยงดูเด็ก มาเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จรรยาบรรณของสังคม ฉะนั้นบุคคลที่สำคัญในครอบครัวได้แก่ พ่อและแม่ ควรจะต้องมีเวลาให้กับลูกมากที่สุด เพราะเด็กจะได้มีโอกาสใกล้ชิดและได้รับความรักและความอบอุ่น นอกจากนี้ยังควรจะมีความรู้ และความเข้าใจในการเลี้ยงดูเด็กให้เหมาะสม

สมกับอายุ ซึ่งเด็กแต่ละคนมีการพัฒนาการที่แตกต่างกันทางด้านกระบวนการคิด ดังนั้นความรักความอบอุ่นจึงเป็นเรื่องที่สำคัญมากสำหรับเด็ก

ส่วนบทบาททางด้านสังคมนั้น จะเห็นได้ว่าสภาพทางสังคมในปัจจุบัน โดยเฉพาะในเมืองหลวง มักจะเป็นแหล่งอาชญากรรมได้มากมายหลายลักษณะด้วยกัน ทั้งนี้เนื่องจากขาดการควบคุมที่รัดกุมและเข้มงวดในด้านสถานเริงรมย์ แหล่งมั่วสุมอบายมุขต่างๆ ที่คิพอ รวมถึงการขาดความเอาใจใส่และพัฒนาชุมชนแออัดและแหล่งเสื่อมโทรมอย่างแท้จริง

สื่ออาจเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความต้องการทางเพศ ถ้าหากระบายออกมาแล้ว จะปรากฏในรูปแบบของการใช้บุคคลอื่นๆ เป็นเครื่องระบาย ซึ่งไม่ก่อผลดีให้กับสังคม เพราะนี่จะเป็นที่มาของปัญหาโสเภณี ปัญหาการข่มขืนอาชญากรรม ปัญหาโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

นอกจากสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทโชว์เรื่อนร่างแล้ว ยังมีสื่อสิ่งพิมพ์ที่เป็นข้อเขียน ที่นำเสนอในคอลัมน์ต่างๆ อาทิ ประสบการณ์ครั้งแรก ตอบปัญหาทางเพศ หรืออาจจะมาในรูปแบบของการโฆษณา เพื่อต้องการให้เห็นสตรีระวางกายอย่างชัดเจน เป็นต้น

สิ่งเหล่านี้สามารถเป็นต้นเหตุของปัญหาใหญ่ที่จะตามมา ในการสร้างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารของเยาวชน สื่อสามารถสร้างรูปแบบของการรับรู้ที่ผิดต่อวัยรุ่น และอาจเป็นตัวกระตุ้นให้มีความอยากรู้ อยากลองหรือทำอย่างที่ไม่แนะนำเสนอ อาจทำให้วัยรุ่นใจแตก ทำให้ผิดศีลธรรม จารีตประเพณี หรือกระทำผิดทางกฎหมายจนต้องได้รับโทษได้